

ДОВІДКА
про результати публічного громадського обговорення
проєкту професійного стандарту на групу професій
“Вчитель-логопед”, “Логопед”,
“Терапевт мови і мовлення”

м.Київ, м. Кам'янець-Подільський

дата 7.01.2024 р.

Суб'єкт перевірки НАК України

Розробником проєкту професійного стандарту на групу професій “Вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення” відповідно до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373 (далі – Порядок), завершено процес публічного громадського обговорення проєкту професійного стандарту.

Група розробників проєкту професійного стандарту на групу професій “Вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення” висловлює вдячність усім хто долучився до публічного громадського обговорення проєкту, за позитивні відгуки та за внесені конструктивні пропозиції/зауваження, які дозволили суттєво вдосконалити зміст документу.

| Позиція проєкту професійного стандарту | Пропозиція | | Враховано/ не враховано / знято в процесі обговорення | Обґрунтування причин неврахування |
|---|--|--|---|---|
| | Текст з поясненням | Назва суб'єкта подання | | |
| 1. Основна мета професійної діяльності (...діагностику та корекцію порушень мовлення в осіб з ПМР...) (осіб з ПМР – виключити) | - порушення мовлення» – замінити на «мовленнєві труднощі» (далі – МТ) через обмеження діяльності вчителя-логопеда. Тому що вчитель-логопед працює не лише з дітьми з мовленнєвими труднощами первинного генезу, а й вторинного генезу | Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка | Не враховано Враховано | Мета була повністю змінена з урахуванням уніфікованого підходу до розробки стандарту на групу професій. В оновленому варіанті було вжито саме термін “порушення”, оскільки у Законі України про освіту (зі змінами від 8.12.2023 р. № 3505-IX) не |

| | | | | |
|--|--|--|-------------------------------------|---|
| <p>(розвиток, формування мовленнєвих та комунікативних знань, умінь і навичок, створення потрібних умов, що сприяють успішній адаптації дітей, підлітків та дорослих з ПМР у соціумі)</p> | <p>-додати слова «у дітей, підлітків та дорослих з МТ» замінити слово «потрібних» на «належних»; -замінити «ПМР» на «МТ»; -продовжити фразу «в т.ч. із використанням альтернативної та допоміжної комунікації»</p> | | <p>Враховано (без МТ))</p> | <p>вживається термін “труднощі”; проте використовується термін “порушення”. Зміна терміну зумовить неспівпадіння з наявною законодавчою базою, актуальною для регламентації діяльності закладів освіти загалом і діяльності вчителя-логопеда, зокрема. Така ж термінологія вжита і в “Положенні про спеціальну школу” та “Положенні про навчально-реабілітаційний центр” (затвержені постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 221 (в редакції постанови КМУ від 03.11.2021 р. № 1132) (зі змінами від 30.08.2022 № 979)</p> |
| <p>2. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» -код 2240 Вчителі закладів спеціальної освіти</p> | <p>замінити на код 2340 -у класифікаторі професій - «Вчителі спеціалізованих навчальних закладів»</p> | | <p>Враховано Враховано</p> | |
| <p>3. Назви типових посад (за потреби)</p> | <p>-у штатних розписах відсутня така посада. Пропонуємо викласти в такій редакції:</p> | | <p>Враховано</p> | |

| | | | | |
|--|---|--|---------------------------|--|
| <p>Вчитель-логопед інклюзивного навчання (за трудовим договором)</p> <p>Логопед</p> | <p>«вчитель-логопед (за трудовим договором у закладах освіти з інклюзивним навчанням»;</p> <p>-якщо логопед працює в закладах соціальної допомоги, то можливо внести доповнення до п.2 розділу 2 проекту професійного стандарту «Вчитель-логопед»: 88.99 Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н. в. і. (Підстава: Національний класифікатор України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»);</p> <p>-якщо логопед працює в закладах охорони здоров'я, то можливо внести доповнення до п.2 розділу 2 проекту професійного стандарту «Вчитель-логопед»: 86.90 Інша діяльність у сфері охорони здоров'я (Підстава: Національний класифікатор України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»)</p> | | <p>Враховано</p> | |
| <p>4.Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їхній) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій (останні зміни 25.06.2000 р. №519)</p> | <p>пропонуємо розвести професійні кваліфікації та рівні НРК за рівнями підготовки фахівців: бакалаврським і магістерським</p> | | <p>Враховано частково</p> | <p>п.б. проекту сформовано згідно з чинним Положенням про атестацію педагогічних працівників (відповідно до наказу МОН України від 09.09.2022 р. №805)</p> |
| <p>5.Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи -диплом</p> | <p>Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.20 № 799 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» викладено в такій редакції:</p> | | <p>Враховано частково</p> | <p>У різні роки були видані дипломи з різними назвами спеціальностей (6.010105 Корекційна освіта; 7.8.01010501 Корекційна освіта; 6.010100, 7.010106,</p> |

| | | | | |
|---|--|--|---|---|
| <p>бакалавра/магістра із записом про професійну кваліфікацію «Вчитель-логопед»</p> | <p>Зазначимо, що професійна кваліфікація в дипломі бакалавра не зазначається. Тому пропонуємо викласти в такій редакції:</p> <p>-диплом із записом «бакалавр за спеціальністю 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія галузі знань 01 Освіта/Педагогіка»</p> | | | <p>8.010106 Дефектологія; 2111 Дефектологія; 016 Спеціальна освіта). З урахуванням вищеозначеного було доповнено цей пункт</p> |
| <p>III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток</p> <p>2.1. 3 присвоєнням такої професійної кваліфікації (згідно з чинним законодавством)</p> <p>: 2 рядок, 2 колонка -атестаційні комісії при закладах освіти, обласних управліннях освіти</p> <p>3 рядок, 2 колонка: -атестаційні комісії при обласних інститутах післядипломної освіти</p> | <p>Враховуючи статус міста Києва, присвоєння та підтвердження вищої категорії відбувається при районних управліннях освіти м. Києва. Тому пропонуємо викласти в такій редакції «атестаційні комісії при закладах освіти, районних управліннях освіти м. Києва, обласних управліннях/департаментах освіти»</p> <p>-У «Положенні про інклюзивно-ресурсний центр» та «Положенні про атестацію педагогічних працівників» не прописано, де фахівці-консультанти ІРЦ проходять атестацію. То ж пропонуємо викласти в такій редакції «атестаційні комісії при районних управліннях освіти м. Києва, районних/обласних управліннях/департаментах освіти»</p> | | <p>Не враховано</p> <p>Не враховано</p> | <p>п.2.1 Розділу III сформовано згідно з чинним Положенням про атестацію педагогічних працівників (відповідно до наказу МОН України від 09.09.2022 р. №805)</p> <p>Посаду “фахівець-консультант” вилучили з переліку назв типових посад за рекомендаціями, наданими фахівцем відділу супроводження рамок кваліфікацій управління кваліфікацій секретаріату НАК.</p> |
| <p>IV. Абревіатури, скорочення, які використано в професійному стандарті</p> <p>- ПМР – порушення мовленнєвого розвитку</p> <p>- ППР – порушення інтелектуально о -розвитку</p> <p>- РСА – розлади</p> | <p>- Замінити на «ФМТ – функціональні (мовленнєві) труднощі або МТ – мовленнєві труднощі»</p> <p>замінити на “ІТ -інтелектуальні труднощі”</p> <p>замінити на «ССТ – соціоадаптаційні/соціокультурні труднощі» або “РАС - розлади аутистичного спектра” відповідно до Наказу МОЗ України №341 від 15.06.2015 “Про затвердження та впровадження медико-</p> | | <p>Не враховано</p> | <p>У Законі України про освіту (зі змінами від 8.12.2023 р. № 3505-IX) не вживається термін “труднощі”; проте використовується термін “порушення”. Зміна терміну зумовить неспівпадіння з наявною законодавчою</p> |

| | | | | |
|-------------------------------|--|--|--------------|--|
| спектра аутизму | технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при розладах аутистичного спектра замінити на ФСТ – функціональні (сенсорні) труднощі. - Додати «ФТ – фізичні труднощі. Вчитель-логопед працює з дітьми із порушеннями опорно-рухової системи | | | базою, актуальною для регламентації діяльності закладів освіти загалом і діяльності вчителя-логопеда, зокрема. Така ж термінологія вжита і в “Положенні про спеціальну школу” та “Положенні про навчально-реабілітаційний центр” (затверджені постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 221 (в редакції постанови КМУ від 03.11.2021 р. № 1132) (зі змінами від 30.08.2022 № 979) |
| Ключові визначення ПМР | Порушення мовленнєвого розвитку – це поняття, яке не використовується наразі інклюзивно-ресурсними центрами і буде плутати фахівців закладів освіти. Відповідно до абзацу 3 ст. 26, абзацу 2 ст. 37, додатку 4 «Положення про інклюзивно-ресурсний центр», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 з урахуванням змін і доповнень від 30.08.2022 № 979, наявність в особи особливих освітніх потреб зазначається категорія (тип) її особливих освітніх потреб (труднощів), яка фіксується в Висновку про комплексну оцінку. Тому ми пропонуємо замінити термін «порушення мовленнєвого розвитку» на термін «функціональні (мовленнєві) труднощі», скорочений варіант «мовленні труднощі» - МТ. | | Не враховано | у Законі України про освіту (зі змінами від 8.12.2023 р. № 3505-IX) не вживається термін “труднощі”; проте використовується термін “порушення”. Зміна терміну зумовить неспівпадіння з наявною законодавчою базою, актуальною для регламентації діяльності закладів освіти загалом і діяльності вчителя-логопеда, зокрема. Така ж термінологія вжита і в “Положенні про спеціальну школу” та “Положенні про навчально-реабілітаційний центр” (затверджені постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 221 (в редакції постанови КМУ від 03.11.2021 р. № 1132) |

| | | | | |
|--|---|--|--------------------|---|
| | | | | (зі змінами від 30.08.2022 № 979) |
| Згідно з клініко-педагогічним підходом: дислалія, ринолалія, дизартрія (анартрія), дисфонія (афонія), тахілалія, брадилалія, заїкання, алалія, афазія, дисграфія (аграфія), дизорфографія, дислексія (алексія); згідно з психолого-педагогічним підходом: фонетичні порушення мовлення, фонетико-фонематичні порушення мовлення, лексико-граматичні порушення мовлення, системні порушення мовлення (порушення всіх компонентів мовлення) первинного та вторинного генезу (із ЗНМ, ЗМР)» | Зазначена класифікація мовленнєвих порушень не відповідає чинній нормативно-правовій базі, містить низку суперечностей, що ускладнює процес диференційованої діагностики, не відповідає сучасному стану наукових уявлень про функціональну систему мови та мовлення і тенденціям педагогічної практики. До того ж розвиток суміжних наук, інтеграція знань збагатили логопедію новими знаннями про фізіологічні основи мовленнєвої функції, її психологічні механізми, про місце пізнавальних, емоційно-вольових, сенсомоторних та інших факторів у структурі мовленнєвих порушень. Пропонуємо виключити зазначений абзац з проекту Професійного стандарту і використовувати поняттєвий апарат документів: -Міжнародної статистичної класифікації хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям – 11 (6A01 «Розлади розвитку мови та мовлення»), -Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Національного класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022, ухваленого наказом Міністерства економіки України 09.04.2022 № 810-22; -Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545, з урахуванням змін і доповнень від 30.08.2022 № 979 | | Враховано частково | Професійна термінологія в контексті класифікації порушень мовлення вжита з урахуванням змістового наповнення освітньо-професійних програм підготовки фахівців, нормативних документів (Наказ МОН від 20.02.2002 року за №128 “Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”; Наказ МОН України від 01.08.2018 р. № 831 “Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, |

| | | | | |
|---|---|--|--------------------|---|
| | | | | <p>переведення до іншого закладу освіти”.</p> <p>Такі документи, як Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Національний класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022, ухвалені наказом Міністерства економіки України 09.04.2022 № 810-22, не імплементовано в системі освіти України.</p> <p>Разом з цим, пропозиції враховано частково у тр.ф-ціях Б, Е, Ж, И, які забезпечує терапевт мови і мовлення.</p> |
| <p>Логопедичний процес – спеціально організована діяльність вчителя-логопеда, спрямована на корекцію порушень мовлення в дітей, підлітків та дорослих; розвиток, формування мовленнєвих знань, умінь і навичок в осіб з ПМР; відновлення мовлення в осіб різного віку в разі його розпаду</p> | <p>-викласти в такій редакції «спеціально організована діяльність вчителя-логопеда, спрямована на оцінювання стану мовленнєвого розвитку та корекцію МТ у дітей і підлітків; відновлення мовлення в осіб різного віку в разі його розпаду; розвиток, формування мовленнєвих та комунікативних знань, умінь і навичок у дітей, підлітків і дорослих з МТ; створення належних умов, що сприяють успішній адаптації дітей, підлітків та дорослих з МТ у соціумі, в т.ч. із використанням альтернативної та допоміжної комунікації.</p> | | Враховано частково | <p>Без терміну МТ (пояснення див. вище)</p> |

| | | | | |
|--|---|--|---------------------------|--|
| <p>Логопедичний супровід – узгоджена діяльність вчителя-логопеда з командою фахівців, батьків/опікунів осіб з ПМР, спрямована на створення потрібних умов, що сприяють розвитку/корекції у них мовлення, засвоєння потрібних знань, умінь і навичок відповідно до програми закладу освіти та успішній адаптації їх у соціумі</p> | <p>Враховуючи те, що вчитель-логопед може працювати в різних типах закладів освіти (спеціальному, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, дошкільному) та різних умовах, пропонуємо розвести поняття «логопедичний супровід»:</p> <p>-для закладів спеціальної освіти викласти в такій редакції «логопедичний супровід – діяльність вчителя-логопеда для забезпечення оцінювання стану мовленнєвого розвитку, визначення механізмів порушення, формування та реалізації мовленнєвої стратегії, моніторингу результативності логопедичної роботи, консультування та співпраці з родинами»;</p> <p>-для закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням: «узгоджена діяльність вчителя-логопеда з командою фахівців, батьків/опікунів осіб з ПМР, спрямована на створення потрібних умов, що сприяють розвитку/корекції у них мовлення, засвоєння потрібних знань, умінь і навичок відповідно до програми закладу освіти та успішній адаптації їх у соціумі</p> | | <p>Враховано частково</p> | <p>Було враховано запропоновані напрямки супроводу дітей та підлітків з ПМР, однак вважаємо за доцільне залишити визначення цілісним</p> |
| <p>Представники осіб - батьки, опікуни, інші особи, уповноважені законом представляти інтереси осіб з ПМР</p> | <p>замінити «ПМР» на «ООП»</p> | | <p>Не враховано</p> | <p>Абревіатура ООП вживається окремо</p> |
| <p>IV. Опис трудових функцій А. Організаційна Організація процесу корекції Порухень мовлення у різних категорій дітей, підлітків та дорослих</p> | <p>організаційна діяльність вчителя-логопеда не обмежується лише організацією корекції, тому вважаємо за доцільне замінити на «організація логопедичного супроводу різних категорій дітей, підлітків та дорослих з МТ</p> | | <p>Частково враховано</p> | <p>Змінено формулювання на “Організація надання логопедичних послуг особам з ПМР”</p> |

| | | | | |
|---|---|--|--|--|
| <p>А.1. Здатність планувати та організовувати <u>логопедичний процес</u> з урахуванням структури порушення, актуального стану та особливостей мовленнєвого розвитку осіб з ПМР, а також їхніх потенційних можливостей</p> | <p>викласти в такій редакції: «Здатність планувати та організовувати <u>професійну діяльність</u> з урахуванням структури порушення, актуального стану та особливостей мовленнєвого розвитку осіб з МТ, а також їхніх потенційних можливостей».</p> | | <p>Враховано</p> | |
| <p>А.3. Здатність до організації <u>логопедичного процесу</u> в ЗО/СП з використанням інноваційних технологій, методів, прийомів, засобів</p> | <p>-викласти в такій редакції: «Здатність до організації <u>логопедичного супроводу</u> в ЗО/СП з використанням інноваційних технологій, методів, прийомів, засобів</p> | | <p>Враховано частково</p> | <p>Змінено формулювання на: “Здатність до організації процесу вивчення, оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку в дітей, підлітків і дорослих”.</p> |
| <p>А.1.3.3. Методи збору та аналізу інформації про поширеність та рівень складності виявлених порушень мовлення</p> | <p>додати «<u>ступеня прояву та рівня підтримки</u>» “<u>рівня підтримки</u>”</p> | | <p>Не враховано Враховано</p> | <p><i>Ступінь прояву</i> – це рівень складності, тому не враховано Додано А.1.У.4. (знання про рівні підтримки передбачено в А.1.3.5. Нормативно-правове та навчально-методичне забезпечення організації логопедичного процесу в різних типах закладів (ЗО, СП, ОЗ) та установ)</p> |
| <p>А.1.У.1. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі <u>результатів диференційної психолого-</u></p> | <p>-викласти в такій редакції: «Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів <u>диференційного оцінювання стану розвитку мовлення осіб з МТ та висновків ІРЦ</u>»</p> | | <p>Не Враховано</p> | <p>Оцінювання не передбачає встановлення діагнозу</p> |

| | | | | |
|--|--|--|-----------------------|---|
| <u>педагогічної</u> <u>діагностики осіб</u> <u>з ПМР</u> | | | | |
| А.1.У.3. Складати графік логопедичних занять | додати “та консультацій” | | Враховано | Змінено формулювання уміння А.1У.3.: ”Складати графік роботи логопеда, який передбачає заняття і консультації ін. |
| | додати та викласти в такій редакції: А.1.У.4. «Створювати ефективне освітньо-корекційне середовище для осіб з МТ відповідно до особливостей функціонування» | | Враховано частково | Враховано в А2.У1. (Створювати середовище ефективне для розвитку мови, мовлення та комунікації з урахуванням індивідуальних потреб осіб з ПМР) |
| | додати та викласти в такій редакції: А.1.У.5. «Використовувати самоменеджмент у професійній діяльності | | Не враховано | Сформульовано у іншій редакції у кожній із визначених трудовах функцій |
| А.1.В.4. Керуватися нормативно- правовим забезпеченням для організації логопедичного процесу в ЗО | замінити слова «логопедичного процесу» на «професійної діяльності» | | Не враховано | Вважали за необхідність конкретизувати напрямок професійної діяльності |
| А.1.В.5. Узгоджувати графік проведення логопедичних занять з адміністрацією закладу та іншими учасниками корекційного процесу | замінити слова «корекційного процесу» на «освітнього процесу» | | Враховано | |
| | додати та викласти в такій редакції: А.1.К.2: “Дотримуватись етики професійного спілкування” | | Враховано | Викладено в А3.В.1. (Дотримуватися правових та деонтологічних норм при організації процесу вивчення, оцінювання комунікації та |

| | | | | |
|--|--|--|--------------|--|
| | | | | стану мовленнєвого розвитку в дітей, підлітків і дорослих.) |
| А.1.В.3. Інформувати керівництво та інших відповідальних осіб про можливі труднощі в організації логопедичного процесу та пропонувати їх шляхи подолання | замінити слова «логопедичного процесу» на «професійної діяльності» | | Не враховано | Вважаємо необхідним конкретизувати у цьому вмінні напрямки професійної діяльності. Але, поняття “професійна діяльність” включено у формулюванні різних дескрипторів труд. функції Н.” Набуття нових, або удосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності та галузі знань”, напр. в Н.3.В.1. , Н.3.У.1 та ін. |
| А.3. Здатність до організації логопедичного процесу в ЗО/СП з використанням інноваційних технологій, методів, прийомів, засобів. | додати: «з урахуванням різних форм організації навчання (офлайн, онлайн, змішане)» | | Враховано | |
| А.3.В.1. Керуватися методичними рекомендаціями щодо застосування інновацій в організації логопедичного процесу в ЗО/ЗСП. | потребує уточнення, хто готує ці рекомендації | | Не враховано | Не уточнюємо, адже такі рекомендації готуються відповідними інституціями |
| | додати: А.4.3.2. «Правила обробки та використання спеціального обладнання та інструментарію» | | Враховано | |
| | додати: А.4.У.2: «Вміти обробляти, зберігати та використовувати спеціальне обладнання та інструментарій» | | Враховано | |
| | додати: А.4.В.2: | | Враховано | враховано 3 |

| | | | | |
|--|---|--|--------------------|--|
| | «Дотримуватися правил техніки безпеки при використанні дезінфікуючих розчинів, спеціального обладнання та інструментарію» | | | додаванням „зберігання” |
| | додати: А.5. «Здатність володіти українською літературною мовою, культурою мовлення, використовувати ефективні комунікативні моделі та демонструвати правильні мовленнєві зразки під час реалізації професійної діяльності» | | Враховано | Враховано у А.6. |
| | додати: А.5.3.1: «Знання еталонної вимови, норм української літературної мови, ефективних комунікативних моделей» | | Враховано частково | Змінено редакцію А.6.3.1.: Норми сучасної української літературної мови. |
| | додати: А.5.У.1: «Вміти артикулювати відповідно до еталонної вимови, володіти просодичними характеристиками, декламувати | | Враховано | Вважаємо, що подана пропозиція співставна зі спілкуванням на професійному рівні, що й викладено у такій редакції: А.6.У.1. Вести ділову документацію та спілкуватися на професійному рівні літературною українською мовою. |
| | додати: А.5.У.2: «Володіти навичками читання та грамотного письма, зв'язного мовлення та вміння встановлювати та підтримувати міжособистісний контакт на рівні невербального спілкування» | | Не враховано | Вважаємо, що подана пропозиція співставна зі спілкуванням на професійному рівні, що й викладено у такій редакції: А.6.У.1. Вести ділову документацію та спілкуватися на професійному рівні літературною українською мовою. |
| | додати: А.5.У.3.: «Вміти встановлювати та підтримувати міжособистісний контакт на рівні невербального спілкування» | | Не враховано | Вважаємо, що подана пропозиція співставна зі спілкуванням на професійному рівні, що й викладено у такій |

| | | | | |
|---|---|--|----------------------------|---|
| | | | | редакції: А.6.У.1. Вести ділову документацію та спілкуватися на професійному рівні літературною українською мовою. |
| | додати: А.5.К.1: «Комунікувати з дотриманням фонетичної та граматичної правильності, лексичного і стилістичного багатства, інтонаційної виразності, відповідного темпу та гучності голосу». | | Враховано в іншій редакції | Викладено в А.6.К.1.:Вести ділове спілкування з колегами та фахівцями інших галузей знань, ПО, та іншими зацікавленими особами сучасною українською літературною мовою |
| | | | | |
| | додати: А.5.В.1: «Керуватися нормами української літературної мови та еталонної вимови» | | Враховано | |
| | додати: А.6. «Здатність до організації логопедичного процесу з урахуванням різних форм навчання (офлайн, онлайн, змішане)» | | Враховано в іншій редакції | Викладено в А.4.: Здатність до організації логопедичного процесу в різних типах закладів (ЗО, СП, ОЗ) та установ з використанням інноваційних технологій, методів, прийомів, засобів та з урахуванням різних форм організації роботи (офлайн, онлайн, змішаної) |
| Предмети та засоби праці | додати: «спеціальне обладнання», «спеціальний інструментарій» | | Враховано | |
| Б. Діагностично-консультативна (Діагностика осіб з ПМР, консультування учасників логопедичного процесу) | викласти в такій редакції: «оцінювання стану мовленнєвого розвитку дітей, підлітків і дорослих з МТ, консультування учасників логопедичного супроводу» Підстава: Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545, з | | Враховано | Викладено в трудовій функції В: Вивчення й оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку, причин їх порушень (соціальних, фізіологічних, психологічних) у |

| | | | | |
|---|---|--|--------------|---|
| | урахуванням змін і доповнень від 30.08.2022 № 979 | | | дітей, підлітків і дорослих. |
| Б.1.3.4. Методики діагностики порушень мовлення в осіб з ПМР | замінити на «методики диференційної діагностики порушень мовлення в осіб з МТ | | Не враховано | Диференційна діагностика здійснюється на основі визначення критеріїв розмежування суміжних станів. Знання Б.1.3.4. перенесено в такій редакції в наступну функцію (В): В.1.3.9. Методики вивчення та оцінювання різних компонентів мовлення: фонетичного, фонематичного, темпо-ритмічного, інтонаційно-мелодичного, лексико-семантичного, граматичного (морфологічного, синтаксичного), діалогічного, монологічного. В.1.3.10. Методики вивчення графомоторних, оптико-просторових компонентів писемного мовлення, процесу читання та письма (за різними принципами). |
| Б.2. Здатність діагностувати особливості психофізичного (у т. ч. мовленнєвого) розвитку осіб з ПМР, здійснювати кількісний та якісний аналіз результатів діагностики, визначати причини та механізми | замінити слова: «діагностувати» та «оцінювати»; -замінити «осіб з ПМР» на «осіб з МТ»; -замінити «аналіз результатів діагностики» на «аналіз проведеного оцінювання | | Враховано | У всіх випадках замінено термін “діагностика” на терміни “вивчення” та “оцінювання” |

| | | | | |
|---|---|--|-----------|--|
| порушень | | | | |
| Б.2.3.1. Закономірності нормотипового розвитку; взаємозв'язки між психічними функціями, що формуються в онтогенезі; вікову періодизацію та сензитивні періоди психосоціального розвитку людини; критерії оцінювання, нормативні показники, вікові особливості мовленнєвого розвитку; структуру, причини та механізми порушень мовлення в осіб з ПМР. | замінити «нормотипового» на «типового» - базуючись на міжнародних дослідженнях стосовно того, що «норма» не є сталою величиною і може постійно змінюватися, що спостерігається у сучасному світі, тому рекомендовано використовувати термін «типовий» розвиток, який є більш сталим | | Враховано | |
| Б.2.3.2. Методики логопедичної діагностики різних компонентів мовлення: фонетичного, фонематичного, темпо-ритмічного, інтонаційно-мелодичного, лексико-семантичного, граматичного (морфологічного, синтаксичного), діалогічного, монологічного тощо. | замінити «логопедичної діагностики» на «логопедичного оцінювання». | | Враховано | |
| | додати: Б.2.3.3: «Знати базові засади Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Національного класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності та | | Враховано | |

| | | | | |
|---|--|--|--|--|
| | здоров'я | | | |
| Б.2.У.1. Застосовувати на практиці методики логопедичної та психолого-педагогічної діагностики. | замінити «діагностики» на «оцінювання» | | Враховано | |
| Б.2.У.1. Застосовувати на практиці методики логопедичної та психолого-педагогічної діагностики. | додати: «правил захисту персоніфікованих даних» | | Враховано, подано у іншій редакції як знання і як відповідальність | В.2.В.3.: Дотримуватися правил конфіденційності під час оформлення та зберігання документації В.2.3.4. Нормативно-правові засади захисту прав дитини (у сім'ї; у закладах освіти); людини. В.2.3.5. Права, обов'язки і заходи щодо захисту прав осіб з інвалідністю. |
| Б.3.У.3. Складати мовленнєву характеристику на дітей, підлітків та дорослих | викласти в такій редакції: «Описувати стан мовленнєвого розвитку дитини, підлітка та актуальний стан мовлення дорослого» | | Враховано | |
| | додати: Б.3.К.2.: «Дотримуватись норм ділового спілкування» | | Враховано | |
| Б.4. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження з метою диференційної діагностики, проводити аналіз та узагальнення отриманої інформації. | замінити «діагностики» на «оцінювання» | | Враховано | |
| Б.4.У.2. Діагностувати, інтерпретувати результати вивчення осіб з | замінити «вивчення» на «оцінювання» | | Враховано | |

| | | | | |
|--|---|--|-----------------------|---|
| ПМР. | | | | |
| Б.4.К.1. Спілкуватися, використовуючи різні форми комунікації (усномовленнєві , писемні, альтернативні, змішані, ін.). | замінити «(усномовленнєві, писемні, альтернативні, змішані, ін.)» на «(невербальні, вербальні, писемні, альтернативні, допоміжні, змішані, цифрові)» | | Враховано | |
| Б.4.В.1. Дозувати навантаження під час проведення діагностичної процедури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей осіб з ПМР. | замінити «ПМР» на «ООП» | | Не враховано | З урахуванням того, що відповідальність передбачена для осіб різних вікових груп, було використано формулювання “осіб з ПМР”. Абревіатура ООП передбачена у професійному стандарті лише для вікової категорії “діти”. |
| Б.4.В.2. Відповісти за достовірність отриманої діагностичної інформації, дотримуватися правил її передачі/нерозго лошення | замінити «передачі/ нерозголошення» на «конфіденційності | | Враховано | |
| | додати В.5. «Здатність розробляти, адаптувати, модифікувати методики оцінювання». | | Не враховано | Ця компетентність більше відноситься до наукової діяльності і описана для науково- педагогічних працівників |
| В. Логокорекційна В.1.У.1. Розробляти стратегію логопедичного впливу у формі: ІПР; перспективного та календарного планів; плану індивідуальної (підгрупової) роботи | викласти в такій редакції: «Розробляти стратегію логопедичного впливу, яка відображається у формі: ІПР; перспективного та календарного планів; плану індивідуальної (підгрупової) роботи». | | Враховано | |
| В.1.К.1.Комунік увати з | - замінити «ПМР» на «МТ»; - додати: «батьками» | | Частково враховано | «Батьки» - це ПО (представники |

| | | | | |
|---|---|--|-----------------------------|---|
| фахівцями закладу, де перебуває особа з ПМР, фахівцями ІРЦ, ПО, залученими фахівцями (медиками, психологами, соціальними працівниками, ін.). | | | | осіб, зазначено в умовних скороченнях) |
| В.2.У.7.Користуватися засобами для корекції мовлення та суміжних сфер | -потребує уточнення; | | Враховано | Уточнено: словесними, наочними, практичними, технічними, цифровими засобами подолання порушень мовлення та комунікації |
| В.2.К.1.Комунікувати з фахівцями закладу, де перебуває особа з ПМР, логопедами методоб'єднання, працівниками методичного кабінету відділу (управління) освіти | - замінити «ПМР» на «МТ»; -додати: «родинами, фахівцями ІРЦ, ППО | | Враховано в іншій редакції | Викладено в такій редакції: Д.1.К.1. “Комунікувати з фахівцями закладу, де перебуває особа з ПМР, фахівцями ІРЦ, ПО, залученими фахівцями (медиками, психологами, соціальними працівниками)”, де ПО - представники осіб, члени родин. |
| В.2.В.5. Дотримуватися правил техніки безпеки під час використання ІКТ | додати: «під час професійної діяльності» | | Враховано в іншій редакції: | „у професійній діяльності” |
| В.3.У.1. Проводити логопедичні заняття, виховні заходи з урахуванням принципів загальної та спеціальної педагогіки. | додати: «та спеціальної психології» | | Враховано | Викладено в такій редакції Д.2.3.8. Основи спеціальної (лого-) педагогіки та психології. |
| В.4.3.3: | додати: В.4.3.3: «Загальні закономірності становлення та розвитку особистості в різні вікові періоди, | | Враховано | |

| | | | | |
|---|---|--|----------------------------|--|
| | міжособистісних стосунків та соціальної взаємодії» | | | |
| В.5.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти; розробляти, адаптувати, модифікувати методики діагностики та корекції порушень мовленнєвого розвитку | -виключити слова «адаптувати, модифікувати методики діагностики»; -викласти в такій редакції: «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми професійноо спрямування; розробляти, адаптувати, модифікувати методики й технології корекції та відновлення мовлення» | | Враховано | |
| В.5. У.1. Розв'язувати складні завдання корекції ПМР: атипові випадки, коморбідні порушення. | викласти в такій редакції: «Розв'язувати складні завдання й практичні проблеми професійного спрямування, корекції та відновлення мовлення (атипові випадки, коморбідні порушення)» | | Враховано у іншій редакції | Д.5.У.1. Розв'язувати складні завдання при подоланні атипових ПМР, характерних для коморбідних станів. |
| В.5.К.1. Спілкуватися з фахівцями в галузі загальної та спеціальної освіти, психології, охорони здоров'я, соціальними працівниками | додати: «та іншими суміжними галузями» | | Не враховано | НАК не рекомендує вживати неконкретні формулювання (напр.,”та ін., тощо)” під час визначення. знань, умінь, компетентностей |
| Предмети та засоби праці (тр.функції В) | -додати: 1. Дидактичні матеріали та засоби з: •формування фонетико-фонематичної, лексико-граматичної складової мовлення, зв'язного мовлення; •формування комунікативних умінь; • розвитку артикуляційного, загального та дрібного праксису; •корекції звуковимови; •корекції дислексії та дисграфії; •розвитку мовленнєвослухової уваги, вироблення навичок свідомого сприймання та розуміння зверненого мовлення; | | Не враховано | Вважаємо, що перелік засобів у запропонованому варіанті є достатнім, хоча викладений більш узагальнено. Предмети і засоби праці відповідно до даної функції мають узгоджуватися з індивідуальними потребами на місцях. |

| | | | | |
|---|--|--|-------------------------------|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> •розвитку просодики (дихання, темп, ритм, тембр, сила голосу, інтонування, емоційність тощо); •розвитку психічних процесів (увага, пам'ять, мислення, увага тощо). <p>2. Сенсорні коробки, ігри. 3. Балансувальні дошки, батут. 4. Сухожарова шафа, одноразові простирадла.</p> | | | |
| Г. Партнерська взаємодія Г.1. Здатність забезпечувати логопедичний супровід осіб з ПМР у складі команди психолого-педагогічного супроводу. | <p>-замінити «ПМР» на «МТ»;</p> <p>-додати: «зокрема в різних умовах і формах навчання, різних типах закладів освіти»</p> | | Не враховано Враховано | |
| Г.1.3.2. Розуміти сутність, принципи, методи, форми, моделі психолого-педагогічного супроводу в ЗО | додати: «в різних типах закладів освіти» | | Враховано | |
| Г.1.3.3. Технології моніторингу і контролю стану психофізичного розвитку осіб з ПМР | <p>-замінити «ПМР» на «МТ»;</p> <p>-вважаємо не зрозумілим: як це стосується партнерської взаємодії?</p> | | Не враховано Враховано | Перенесено Г.1.3.3 в трудову функцію «Вивчення й оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку, причин їх порушень (соціальних, фізіологічних, психологічних) у дітей, підлітків і дорослих. » |
| Г.1.У.1. Розробляти спільну стратегію супроводу осіб з ПМР з фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу | <p>-замінити «ПМР» на «МТ»;</p> <p>-викласти в такій редакції: «Розробляти спільну стратегію супроводу осіб з МТ, зокрема й з фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу»</p> | | Враховано | |
| Г.1.У.4. Реалізовувати логопедичний | <p>-замінити «ПМР» на «МТ»;</p> <p>-викласти в такій редакції:</p> | | Не враховано | |

| | | | | |
|--|---|--|---------------------------|--|
| супровід осіб з ПМР в ЗО у складі команди психолого-педагогічного супроводу. | «Реалізовувати логопедичний супровід осіб з МТ в ЗО, зокрема й у складі команди психолого-педагогічного супроводу» | | Враховано | |
| Г.1.К.1. Встановлювати ефективну взаємодію з фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу (педагогами, медиками, психологами, соціальними працівниками, ін.) з метою забезпечення якості спеціальної та/або інклюзивної освіти на засадах партнерства. | викласти в такій редакції: «Встановлювати ефективну взаємодію, зокрема й з фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу з метою забезпечення якості освіти на засадах партнерства» | | Враховано | |
| Г.1.В.1. Відповідати за ефективність та результативність логопедичного супроводу осіб з ПМР у складі команди психолого-педагогічного супроводу | -замінити «ПМР» на «МТ»; -викласти в такій редакції: «Відповідати за ефективність та результативність логопедичного супроводу осіб з МТ, зокрема й у складі команди психолого-педагогічного супроводу» | | Враховано | |
| Г.1.В.2. Відповідати за: прийняті рішення з питань логопедичного супроводу в спеціальній та/або інклюзивній освіті; здійснений прогноз розвитку осіб з ПМР; визначені фактори, що впливають на досягнення поставлених | замінити «ПМР» на «МТ»; викласти в такій редакції: «Відповідати за: прийняті рішення з питань логопедичного супроводу; визначені фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; зроблену оцінку ризиків та ймовірних наслідків». -виключити «здійснений прогноз розвитку осіб з ПМР» через те, що прогноз не перебуває в полі професійної діяльності вчителя-логопеда | | Не враховано Враховано | |

| | | | | |
|--|---|--|--|---|
| цілей; зроблену оцінку ризиків та ймовірних наслідків. | | | | |
| Г.2. Здатність до системного логопедичного супроводу сім'ї особи з ПМР. | -замінити «ПМР» на «МТ»; -викласти в такій редакції: «Здатність до ефективної взаємодії з сім'єю, яка виховує дитину з МТ, на засадах партнерства» | | Не враховано Враховано в новій редакції: | „Здатність до ефективної взаємодії з сім'єю особи з ПМР на засадах партнерства” |
| Г.2.3.1. Особливості соціальної адаптації осіб з ПМР | замінити «ПМР» на «МТ»; | | Не враховано | |
| Г.2.3.2. Фактори (мікросоціальні, сімейні), що можуть зумовлювати чи ускладнювати вже наявні в осіб з ПМР порушення. | -замінити «ПМР» на «МТ»; -викласти в такій редакції: «Фактори (мікросоціальні, сімейні), що впливають на соціальну адаптацію особистості, в тому числі й МТ» додати Г.2.3.3: «Стратегії, техніки та тактики ефективного спілкування» | | Не враховано Враховано Частково враховано у такій редакції | К.2.3.2. Фактори (мікросоціальні, сімейні), що впливають на соціальну адаптацію особистості, в тому числі й осіб з ПМР. К.2.3.3. Стратегії та техніки ефективного спілкування. |
| | -додати Г.2.К.2: «Комунікувати з членами родини» | | Враховано | |
| Г.2.В.2. Дотримуватися норм педагогічної етики під час взаємодії з ПО. | замінити «логопедичного процесу» на «логопедичного супроводу» | | Враховано | |
| Г.3.3.2. Засади інформаційної політики держави щодо осіб з ПМР | -замінити «ПМР» на «МТ»; -викласти в такій редакції: «Засади інформаційної політики держави щодо підтримки осіб з МТ» додати Г.3.3.3: «Знати норми ділового (усного та писемного) спілкування/листування» | | Враховано без МТ | |
| Г.3.К.1. Вступати в ділову комунікацію з представниками у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, охорони | замінити «вступати в ділову комунікацію» на «комунікувати»; | | Враховано | |

| | | | | |
|---|--|--|--------------|---|
| <p>правопорядку, представниками територіальної громади, громадськими організаціями (професійними та батьківськими) та засобами масової інформації.</p> | | | | |
| <p>Г.3.В.1. Дотримуватися вимог інформаційної політики держави щодо осіб з ПМР</p> | <p>викласти в такій редакції: «Дотримуватися вимог інформаційної політики держави щодо підтримки осіб з МТ</p> | | Враховано | |
| | <p>додати: Г.3.В.3: «Дотримуватись норм ділового спілкування</p> | | Враховано | |
| <p>Д. Просвітницька Д.1. Здатність до формування логопедичної, психолого-педагогічної освіченості ПО; представників інших професій, залучених до команди психолого-педагогічного супроводу.</p> | <p>-замінити «ПМР» на «МТ»; -додати «культуру мовлення»</p> | | Не враховано | <p>Професійне спілкування на усіх рівнях має відбуватися з дотриманням культури мовлення. З огляду на це не вважали за необхідне виділяти цю рекомендацію в окремій трудовій функції. При цьому зазначаємо, що врахували необхідність додати у трудову функцію А компетентність “Здатність володіти українською літературною мовою, культурою мовлення, використовувати ефективні комунікативні моделі та демонструвати правильні мовленнєві зразки під час реалізації професійної діяльності”.</p> |
| <p>Д.1.В.1. Відповісти за</p> | <p>додати «конфіденційність»</p> | | Не враховано | <p>Для поширення інформації в</p> |

| | | | | |
|---|--|--|---|---|
| <p>достовірність, коректність та якість поширеної інформації.</p> | | | | <p>знаннях для цієї компетентності означено інформаційне коло, яке буде коректним для поширення. Персоніфіковану інформацію не рекомендовано поширювати загалом. Її можна розглядати у консультативній діяльності де є вказівка на дотримання таємниці/нерозповсюдження персональних даних.</p> |
| <p>Е. Методична Професійний розвиток, самовдосконалення</p> | <p>додати: «самоосвіта, саморефлексія»</p> | | <p>Частково враховано в такій редакції:</p> | <p>Н.1.У.2. Перспективно планувати та здійснювати процес самоосвіти, визначати кінцеву і проміжні цілі на шляху професійного зростання та самовдосконалення.</p> |
| <p>Е.1. Здатність до організації особистісного та професійного саморозвитку</p> | <p>-додати «та вмотивування»</p> | | <p>Не враховано</p> | <p>Вмотивування, складна особистісна якість пов'язана з поняттям “рівень свідомості”. Передбачається, що на початкових етапах професійного становлення особистість може бути не стільки вмотивована, скільки мотивована зовні. Цього буде достатньо для саморозвитку. Проте, погоджуємося, що вмотивованість дає максимальну перспективу для професійного самовдосконалення</p> |

| | | | | |
|--|---|--|-------------------------------------|--|
| | | | | я. |
| | додати Е.1.3.6: «Основи відновлення ресурсів та профілактику професійного вигорання» | | Не враховано | У закладі освіти працюють психологи, які забезпечують профілактику вигорання. |
| | додати Е.1.У.3: «Вміти відновлювати власні ресурси та забезпечувати профілактику та подолання професійного та емоційного вигорання» | | Не враховано | У закладі освіти працюють психологи, які забезпечують профілактику вигорання. Не кожен може справитися із зазначеною проблемою самостійно. |
| Е.1.3.3. Нормативно-правове забезпечення до підвищення кваліфікації вчителя-логопеда | додати: «та порядку атестації» | | Не враховано | Ця інформація вміщена в Н.1.3.3. Нормативно-правове забезпечення до підвищення кваліфікації вчителя-логопеда/логопеда/терапевта мови і мовлення. |
| | додати Е.1.В.3: «Дбати про збереження та відновлення власного психічного здоров'я» | | Не враховано | У закладі освіти працюють психологи, які забезпечують профілактику вигорання. Не кожен може справитися із зазначеною проблемою самостійно. |
| | -додати Е.3.3.2: «Принципи академічної доброчесності» | | Враховано | |
| | -додати Е.3.3.5: «Впроваджувати вітчизняні та закордонні логопедичні практики у професійну діяльність» | | Частково враховано у іншій редакції | Н.4. Здатність до впровадження кращих зразків вітчизняного та закордонного професійного досвіду щодо надання допомоги особам з ПММ; порушеннями голосу, комунікації, ковтання. |
| | -додати: Е.2.К.2: «Комунікувати з професійними та науковими спільнотами» | | Враховано | |

| | | | | |
|---|---|--|----------------------------|--|
| Е.2.В.1. Відповідати за точність, вірогідність, достовірність та добросовісність репрезентованої інформації | додати: «Дотримуватись принципів академічної добросовісності» | | Враховано | |
| Е.3.3.1. Правила коректного використання методичних джерел, дидактичних матеріалів, комп'ютерного забезпечення логопедичного процесу тощо | не розкриває зміст компетентності; -викласти в такій редакції: «Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання» | | Частково враховано | Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання передбачено нормативними документами Знання знято як таке, що не розкриває зміст компетентності. |
| Е.4.3.1. Форми, методи і засоби презентації та поширення власного професійного досвіду | -викласти в такій редакції: «Форми, методи і засоби презентації у процесі впровадження кращих практик у власну діяльність та поширення власного професійного досвіду» | | Враховано | |
| Е.4.3.2. Методологію розроблення методичних і дидактичних матеріалів, освітньо-корекційних проєктів, професійного інструментарію, ін. | додати «Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання» | | Не враховано | Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання передбачено нормативними документами |
| | додати: Е.4.3.3: «Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання» | | Не враховано | Шляхи, форми, методи, принципи професійного зростання передбачено нормативними документами |
| Е.4.К.1. Комунікувати з представниками професійної спільноти | -додати: «з питань обміну та впровадження кращих логопедичних практик» | | Не враховано | Назва самої компетентності визначає коло питань з приводу яких має відбуватися комунікація. |
| | -додати Е.4.К.2: «Комунікувати з фахівцями ЗО, в тому числі й у складі команди психолого-педагогічного супроводу» | | Враховано у іншій редакції | Н.4.К.1. Комунікувати з представниками професійної спільноти, |

| | | | | |
|--|--|--|-----------------------------|--|
| | | | | команди супроводу осіб з ПММ; порушеннями голосу, комунікації та ковтання”. |
| Е.5.3.1. Методологію і критерії аналізу (самоаналізу) та оцінювання (самооцінювання) логопедичного процесу | -замінити «логопедичного процесу» на «професійної діяльності» | | Враховано | |
| | додати Е.5.К.2: «Комунікувати з фахівцями ЗО, центрів підвищення кваліфікації та атестації» | | Враховано у такій редакції: | Н.5.К.1. Комунікувати з представниками професійної спільноти, фахівцями центрів підвищення кваліфікації та атестації. |
| Е.6.У.2. Розробляти, апробувати, підтверджувати вірогідність авторських методик діагностики та корекції ПМР та впроваджувати їх у логопедичну практику | замінити «діагностики» на «оцінювання» | | Не враховано | Ця компетентність більше відноситься до наукової діяльності і описана для науково-педагогічних працівників. У новій редакції професійного стандарту ця компетентність була вилучена. |
| | додати Е.7.3.2: «Основи ефективного лідерства (служіння людині, громаді, суспільству» | | Не враховано | Ці особистісні якості притаманні окремим особистостям. |
| Е.7.У.2. Поширювати власний досвід на курсах підвищення кваліфікації та під час проведення гостьових заходів у ЗВО | додати «та інших професійних заходах» | | Враховано в такій редакції: | Н.6.У.2. Поширювати власний досвід у професійній спільноті. |
| | -додати Е.7.У.3: «Демонструвати лідерські якості серед дітей, колег, батьків/ПО в процесі реалізації | | Не враховано | Ці особистісні якості притаманні окремим особистостям. |

| | | | | |
|--|---|--|-----------------------------|--|
| | професійної діяльності» | | | У світовій практиці вказано іншу особистісну рису вагому для самореалізації в професії - емпатійність. Про лідерські якості мова не йде. |
| | додати Е.7.В.3: «Дотримуватись професійних цінностей та етики служіння людині, громаді, суспільству на засадах гуманізму» | | Враховано | |
| | додати Е.7.У.4: «Вміти здійснювати пошук заходів професійного спрямування різного рівня» | | Враховано у знаннях | Н.7.3.1. Способи отримання інформації про заходи професійного спрямування місцевого, регіонального, національного та інших рівнів; про грантову підтримку. |
| Е.8.К.1. Комунікувати на професійному рівні з громадськістю (на місцевому, регіональному, національному, міжнародному рівнях). | - додати: «асоціаціями, громадськими організаціями, професійними та науковими спільнотами» | | Враховано | |
| Е.9. Здатність розробляти і реалізовувати освітні проекти у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти | додати: «проекти професійного спрямування» | | Враховано | |
| Е.9.3.1. Актуальні проблеми логопедії та логопсихології, сучасні тенденції розвитку спеціальної та/або інклюзивної освіти в Україні та світі | додати: «менеджмент проєктивної діяльності» | | Враховано в такій редакції: | Н.8.3.2. Основи менеджменту професійної діяльності. |
| Е.9.У.1. | виключити тому, що не | | Враховано | |

| | | | | |
|--|--|--|--------------------------------------|--|
| Вдосконалювати забезпечення логопедичного процесу з особами з ПМР у ЗО. | стосується компетентності Е.9 | | | |
| Ж. Інформаційно-комунікаційна (цифрова). | -додати Ж.1.3.1: «Основи комп'ютерної грамотності та програмного забезпечення | | Враховано частково | П.1.3.1. Основи комп'ютерної грамотності. |
| Ж.1.3.1. Основи роботи з ПК | -додати «та програмним забезпеченням у межах професійної діяльності» | | Враховано в такій редакції: | П.1.3.2. Основи роботи з ПК та програмним забезпеченням у межах професійної діяльності. |
| | додати Ж.1.3.4: «Основи роботи з онлайн ресурсами/платформами для роботи в дистанційному форматі» | | Враховано | П.1.3.4. Основи роботи з онлайн ресурсами/платформами для роботи в дистанційному форматі. |
| Ж.2. Здатність добирати та зберігати дані, інформацію та цифровий контент | викласти в такій редакції: «Здатність розробляти цифровий освітній контент» | | Не враховано | Учителі-логопеди, логопеди та терапевти мови і мовлення можуть розробляти цифровий контент за власним бажанням. Його ведення не входить в їхні професійні обов'язки. |
| Ж.1.У.1. Ідентифікувати і використовувати комп'ютери й мобільні пристрої для забезпечення логопедичного процесу. | викласти в такій редакції: «Використовувати комп'ютери й мобільні пристрої для забезпечення логопедичного процесу» | | Враховано | П.1.У.1. Використовувати комп'ютери й мобільні пристрої для забезпечення професійної діяльності. |
| Ж.1.У.2. Застосовувати цифрові технології й інструменти для професійної комунікації та співпраці | -викласти в такій редакції: «Розробляти цифровий освітній контент у межах професійної діяльності» | | Не враховано | Учителі-логопеди, логопеди та терапевти мови і мовлення можуть розробляти цифровий контент за власним бажанням. Його ведення не входить в їхні професійні обов'язки. |
| | додати Ж.1.У.4: «Здійснювати пошук, добирати та зберігати інформацію в структурі інформаційного середовища» | | Частково враховано у такому вигляді: | П.2.У.2. Здійснювати пошук, добирати та зберігати |

| | | | | |
|---|--|--|-----------------------------|--|
| | | | | інформацію та цифровий контент в структурі інформаційного середовища. |
| Ж.2.К.1. Інформувати керівництво (відповідальних) про можливі порушення в роботі засобів цифрового зв'язку | перенести до колонки «Автономія та відповідальність» | | Враховано , перенесено | |
| | додати Ж.2.К.1: «Комунікувати з громадськими організаціями, засобами масової інформації, асоціаціями, професійними та науковими спільнотами» | | Не враховано, замінено на: | П.2.К.1. Комунікувати з керівництвом закладу/установи та членами команди супроводу осіб з ПММ; порушеннями голосу, комунікації та ковтання. Таке формулювання більше відповідає змісту компетентності. |
| | додати Ж.2.В.3: «Дотримуватись принципів академічної доброчесності під час розробки цифрового освітнього контенту» | | Не враховано | У зв'язку із тим, що не передбачено обов'язковою компетентність «Здатність розробляти цифровий/освітній контент» |
| | | | | |
| А.1.3.2. Сучасного термінологічного апарату логопедії, його сутності та генезису | Обґрунтування: основні поняття щодо порушень мовленнєвого розвитку час від часу змінюються та вдосконалюються. Правильне їх використання – це логопедична грамотність. | Д.п.н., проф. Гладуш В.А. Католицький університет в Ружомберку, кафедра спеціальної педагогіки | Враховано у новій редакції: | А.1.3.2. Сучасний професійний термінологічний апарат, його сутність і генез. |
| Б. Діагностично-консультативна трудова функція | 1) назва функції Діагностично-прогностична та консультативна | | Не враховано | Було розділено трудову функцію на дві частини: |

| | | | | |
|-------------------------------------|--|--|--|--|
| | <p>2) «Компетентності» Здатність до організації та проведення діагностичної роботи та формування прогностичної моделі результату корекційного впливу, щодо усунення ПМР На мій погляд упущена прогностична функція і відповідно компетентність. Мало зробити правильну діагностику, треба перед консультуванням батьків сформулювати реальну модель результатів педагогічного впливу. Показати на скільки і при яких умовах можна досягти позитивних результатів у роботі з ПМР. P.s. у наступній функції (Логокорекційній) є стратегія, програма, але це інше. Це алгоритм, способи і засоби досягнення мети.</p> | | | <p>В. Вивчення й оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку, причин їх порушень (соціальних, фізіологічних, психологічних) у дітей, підлітків і дорослих. Г. Консультування осіб з ПМР, фахівців команди супроводу, ПО та інших зацікавлених осіб. Вважаємо, що прогнозування не завжди доступне на етапі вивчення та оцінювання.</p> |
| Б.1.3.1. Сучасних класифікацій ПМР | Щоб професійно поставити логопедичний діагноз треба глибокі знання про ПМР | | Частково враховано у таких редакціях: | Б.1.3.2. Сучасний професійний термінологічний апарат А.1.3.2. Сучасний професійний термінологічний апарат, його сутність і генез. |
| Г. Партнерська взаємодія | <p>Пропоную доповнення: «Знання» Г.1.3.1. Особливостей психофізичного розвитку дітей з порушеннями інтелектуального, сенсорного розвитку, ОРА тощо, які ускладнюють зміст логопедичної допомоги. Обґрунтування: ці знання є базовими і для логопедів, оскільки остання статистика свідчить, що більше 70% дітей з вадами розвитку мають комплексні порушення.</p> | | Частково враховано у різних трудових функціях у таких редакціях: | <p>Д.5. У.1. Розв'язувати складні завдання при подоланні атипичних ПМР характерні для коморбідних станів. В.1.3.7. Динаміку та специфіку розвитку мови, мовлення та комунікації при порушеннях аналізаторних систем, опорно-рухового апарату, інтелектуальних порушеннях.</p> |
| Стандарт «Терапевт мови і мовлення» | <p>Пропоную не розглядати взагалі. Обґрунтування: хто вводить цю кваліфікацію, той нехай і напрацьовує стандарт, бо це їхня сфера трудової діяльності. У Чехії є «Клінічний логопед»</p> | | Не враховано | Розробники професійного стандарту на групу професій вважають за доцільне визначити спільні |

| | | | | |
|---|---|---|------------------|---|
| | <p>який працює паралельно з педагогічним логопедом, але з дітьми з ТПМР (тобто які потребують медичної допомоги). Підготовка кадрів здійснюється комбіновано в пед і мед закладах.</p> <p>У Словаччині переводять цю спеціальність в охорону здоров'я та повністю забирають логопедію із педагогіки, що зі слів практиків і науковців словацьких ЗВО вже приводить до занепаду логопедії, як науки про навчання і виховання дітей з ПМР.</p> <p>Схоже, що і в нас до цього йде...</p> | | | <p>та відмінні трудові функції та компетентності, необхідні для виконання професійних обов'язків вчителями-логопедами, логопедами та терапевтами мови і мовлення. Це вагомо, оскільки представники усіх трьох професій будуть працювати з особами з ПМР, або згідно МКФ особами з порушеннями мови, мовлення, голосу та комунікації.</p> <p>Визначено провідну роль терапевта мови і мовлення в подоланні порушень ковтання.</p> <p>Ми пішли на цей крок, щоб запобігти занепаду надання логопедичних послуг різним верствам населення в Україні.</p> |
| | | | | |
| <p>Розділ II. “Загальні відомості про професійний стандарт,” пункт 1.</p> | <p>“Зазначено, що основною метою професійної діяльності терапевта мови і мовлення є “надання допомоги особам з ПММ у вигляді реабілітаційного обстеження; профілактики, реабілітації/абілітації мови, мовлення та ковтання; відновлення навичок мовленнєвої комунікації або формування альтернативних чи допоміжних її засобів; забезпечення супроводу осіб з ПММ в умовах співпраці з іншими фахівцями”. Таке формулювання мети є не лише лінгвістично неграмотним та професійно некомпетентним,</p> | <p>Громадська організація «Українське товариство терапії мови і мовлення»</p> | <p>Враховано</p> | <p>Визначено уніфіковану мету професійної діяльності на групу професій “Вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення”</p> <p>Мета: оцінювання, запобігання, подолання порушень сприймання (засвоєння), розуміння і використання мови, мовлення та</p> |

| | | | | |
|--|---|--|--------------------|---|
| | але й звужує та викривлює мету діяльності терапевта мови і мовлення.” | | | комунікативних умінь у дітей, підлітків та дорослих. |
| Розділ III проекту, пункти 1;2 | “Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток.” Автори проекту пропонують підготовку однієї професії “терапевт мови і мовлення” не лише у двох спеціальностях, але й у двох галузях освіти. Зазначимо, що “терапевт мови і мовлення” - це регульована спеціальність у сфері охорони здоров'я. Цей проєкт може закласти геть викривлений підхід до всіх регульованих спеціальностей (регульованих професій). Нагадуємо, що політику в сфері охорони здоров'я формує МОЗ, і намагання внести терапевта мови і мовлення за рамки регульованої спеціальності (регульованої професії) є прямим зазіханням на функції центрального органу виконавчої влади. Підготовка таких фахівців у галузі освіти маіме суттєві обмеження у формуванні клінічного мислення у майбутніх студентів, доступі до клінічної бази практик, а також призведе до гетерогенності у якості освітньої підготовки фахівців.” | | Враховано | Зазначимо, що у першому варіанті проекту Професійного стандарту згідно п. 32, абзацу 3 “Постанови КМ України “ Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я”(від 3 листопада 2021 р. № 1268) групою розробників було вказано термін 31 грудня 2026 року, який охоплює п'ятирічний термін, впродовж якого функціональні обов'язки терапевта мови і мовлення може виконувати логопед (немедичний працівник в галузі охорони здоров'я). У новій редакції проекту Професійного стандарту відповідні вимоги враховано в Розділі II пункт 6. |
| IV. Аббревіатури, скорочення, які використано в професійному стандарті | 1) “ПММ – порушення мови і мовлення, що визначаються згідно з клінічним підходом: дислалія, ринолалія, дизартрія (анартрія), дисфонія (афонія), тахілалія, брадилалія, заїкання, алалія, афазія (дисфазія), дисграфія (аграфія), дизорфографія, дислексія (алексія), оральна/артикуляційна апраксія (диспраксія).” У цьому визначенні автори зазначають, що «порушення мови і мовлення визначаються згідно з клінічним підходом» і далі після двох крапок надають невеликий перелік розладів | | Частково враховано | Визначено уніфіковану мету професійної діяльності на групу професій “Вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення” Мета: оцінювання, запобігання, подолання порушень сприймання (засвоєння), розуміння і використання |

| | | | | |
|--|--|--|---|--|
| | <p>мови, мовлення, читання, письма та голосу. Це визначення не дає чіткого розуміння, де є розлади мови, де розлади мовлення, а також незрозуміло, яким чином розлади можуть уточнювати клінічний підхід. Слід підкреслити, що у розділі проекту, який описує мету професійної діяльності терапевта мови і мовлення, та інших частинах проекту, автори часто використовують аббревіатуру “ПММ”. Тому стає зрозумілим, що наведене визначення терміну суттєво впливає на суть всього проекту професійного стандарту. Такий обмежений перелік розладів залишає поза увагою ряд інших розладів комунікації, з якими працює ТММ. Це означатиме, що освітні стандарти та програми не будуть формувати у студентів компетенцій про інші важливі розлади, з якими їм доведеться працювати під час професійної діяльності у сфері охорони здоров’я. Хоча у самій назві професії «Терапевт мови і мовлення» два слова «мова» і «мовлення» сполучені єднальним сполучником «і», що означає рівноцінну вагу обох понять, автори або змішують два поняття або використовують лише суть поняття “мовлення”. Це засвідчує відсутність у авторів професійних компетентностей у розрізненні фундаментальних для професії понять «мова» і «мовлення» (це як лікар сплутує м’яз і сухожилля)</p> | | | <p>мови, мовлення та комунікативних умінь у дітей, підлітків та дорослих.</p> <p>Визначення поняття ПММ “порушення мови і мовлення (порушення сприймання(засвоєння)*, осмислення** та використання*** мови і мовлення)” різних дескрипторах трудових функцій Б, В, Г, Е, Ж, З.</p> |
| | <p>2)“Особи з ПММ – діти, підлітки, дорослі з усім спектром розладів пов’язаних із засвоєнням мови, формуванням і використанням мовлення.”. У цьому визначенні зазначено «засвоєнням мови, формуванням і використанням мовлення». Це черговий раз засвідчує, що автори не розрізняють понять «мови» і «мовлення», що є фундаментальними для ТММ. Адже мову засвоюють з метою</p> | | <p>Зауваження некоректне, проте у проекті стандарту враховано термінологію та її тлумачення понять розлади “мови” і “мовлення</p> | <p>Визначення поняття ПММ “порушення мови і мовлення (порушення сприймання(засвоєння)*, осмислення** та використання*** мови і мовлення)” було сформульовано з урахуванням МКФ-ДП</p> |

| | | | | |
|--|---|--|-----------------|---|
| | <p>її використання, а процес засвоєння мови здійснюється через формування ментальної репрезентації мови у мозку людини. Мовлення – це один зі способів застосування мови (усне мовлення). Окрім усного мовлення мову можна застосовувати через письмо, читання, аудиторне сприймання, жести тощо. Саме тому у Міжнародній класифікації функціонування (далі - МКФ), яку сьогодні імплементовано в законодавство України, «мова» і «мовлення» належать до різних розділів. Відповідно, така плутанина у термінологічному апараті перешкоджатиме формуванню професійного категоріального апарату у майбутніх терапевтів мови і мовлення та правильного кодування відповідно до затвердженого Національного класифікатора.</p> | | ”, подані в МКФ | |
| | <p>3) Також незрозумілим є формулювання «з усім спектром розладів пов’язаних із засвоєнням», адже ТММ працює саме з розладами мови і мовлення, а не розладами пов’язаними із засвоєнням, формуванням і використанням мовлення. Наприклад, якщо людина перенесла інсульт у мовночутливих зонах мозку і не зможе користуватись мовою або мовленням, то ТММ не зможе працювати з причиною, тобто структурним ураженням, а буде працювати лише з функціями. Саме цим відрізняється ТММ від лікаря, бо лише лікар працює зі структурами організму, а ТММ працює лише з функціями.</p> | | Враховано | Функції, які здійснює ТММ, розкрито в дескрипторах трудових функцій Е,Ж,И |
| | <p>4) “Терапія мови і мовлення - це процес реабілітації/абілітації з метою забезпечення/підтримки максимально можливого рівня аспектів комунікації та когнітивних функцій осіб з ПММ. Вона включає комплекс заходів з відновлення/виправлення/формування системи вербальних і невербальних засобів спілкування та умінь з їх</p> | | Враховано | Стратегії терапії мови і мовлення враховано у трудових функціях Е, Ж, И, Л. |

| | | | | |
|--------------------------------|---|--|---------------------|--|
| | <p>використання.”. Як зазначено вище, реабілітація – це лише одна зі стратегій у сфері охорони здоров’я, тому поняття терапії ширше ніж реабілітація/абілітація. У визначенні ПММ автори надали перелік розладів, тому незрозумілим є, як терапія мови і мовлення охоплює підтримку максимального рівня функціонування усіх аспектів комунікації в осіб, адже комунікація охоплює також розлади, яких немає у визначенні ПММ. Ковтання – це автономна функція, тому воно може бути порушене також у людей без ПММ. Наприклад, якщо людина перебувала на апараті ШВЛ понад 48 годин, у неї підвищені ризики дисфагії (розлад ковтання), однак це не означає ПММ. Відповідно до цього визначення, ТММ не охоплює таких розладів. Загалом це визначення є вибіркоvim і не охоплює усього спектру розладів комунікації та ковтання, не враховує пацієнтоцентричності у терапевтичній інтервенції, які є ключовими у клінічній діяльності ТММ.</p> | | | |
| Б. Діагностично-консультативна | <p>1)“Диференційна діагностика ПММ – розмежування суміжних станів (порушень мовлення зі схожою симптоматикою, первинних та вторинних порушень мовлення).” Диференційна діагностика - це лише один з етапів та типів обстеження.</p> | | Знято з обговорення | <p>Формулювання “диференційна діагностика” вилучено з проекту і викладено у такій редакції: В.1.У.7. Визначати первинне порушення мовлення та його вторинні наслідки, диференціювати суміжні стани. В.1.У.4. Вивчати та оцінювати стан розвитку різних писемних та усномовленнєвих, когнітивних та комунікативних компонентів.</p> |
| | <p>2) Окрім диференційної діагностики ТММ обов’язково</p> | | Враховано в іншій | <p>У змісті трудових функції Б,</p> |

| | | | | |
|--------------------------|--|--|----------------------------|--|
| | здійснює формальне та неформальне оцінювання функції. Однак у проєкті вибірково застосовуються терміни. У розділі, який визначає мету професійної діяльності терапевта мови і мовлення автори зазначали «реабілітаційне обстеження», а у визначенні надають «диференційну діагностику», тому не зрозуміло, як у майбутніх студентів будуть формуватись компетенції визначення патологій. Правильне обстеження, визначення патології, опис функціонування пацієнта та встановлення конкретної терапевтичної цілі є фундаментально важливими для клінічної діяльності ТММ. З такою розмитістю ТММ не зможе правильно ідентифікувати розладу, сформулювати цілі для терапії, а відповідно і провести ефективне терапевтичне втручання. Це викличе ряд труднощів у співпраці з НСЗУ, а також матиме негативні втрати для бюджетних коштів. | | редакції | компетентності Б.2.(Здатність до організації реабілітаційного обстеження осіб з порушеннями мови, мовлення, комунікації та ковтання) враховано знання і уміння щодо здійснення формального і неформального оцінювання. |
| | 3) Хоча у понятті автори вказують ПММ (порушення мови і мовлення), у поясненні йдеться лише про первинні та вторинні порушення мовлення. Як зазначено вище, автори не володіють базовими компетенціями у розрізненні цих понять | | Не враховано | Група розробників вважає цю позицію подавача зауваження суб'єктивною. |
| Г. Партнерська взаємодія | “Супровід терапевтом мови і мовлення осіб з ПММ – узгоджена діяльність терапевта мови і мовлення з фахівцями мультидисциплінарної реабілітаційної команди та іншими залученими фахівцями під час надання допомоги, спрямованої на виправлення/розвиток/формування/відновлення у них навиків комунікації та успішну адаптацію їх у соціумі.” Це визначення не має нічого спільно з компетенціями ТММ. Терапевт мови і мовлення не супроводжує осіб з ПММ, тому що це фахівець у сфері охорони | | Враховано в іншій редакції | В національному класифікаторі професій не передбачена посада асистента терапевта мови і мовлення; відповідно організацію та реалізацію комплексу терапевтичних послуг пацієнту та супровід (ведення) пацієнта забезпечує терапевт мови і мовлення. |

| | | | | |
|--|--|--|-----------|---|
| | здоров'я, а не асистент. ТММ працює не лише з пацієнтом та фахівцями, але і з особами з навколишнього середовища пацієнта. Відповідно ТММ може давати інструкції асистенту особи з розладами комунікації, але у роботі з самим пацієнтом надає виключно послуги терапії. Автори недоречно використовують терміни виправлення/розвиток/формування у контексті супроводу. ТММ не виправляє комунікації, тому що це фахівець охорони здоров'я, який працює з розладами. Незрозумілим є застосування термінів «розвиток» і «формування», тому що ці поняття є синонімами і розвиток передбачає формування. | | | Групою розробників розширено фокус визначення “супровід” у переліку аббревіатур, скорочень (Розділ IV): “супровід - узгоджена діяльність учителя-логопеда/логопеда/терапевта мови і мовлення з командою фахівців, ПО щодо створення сприятливих умов для подолання порушень мови, мовлення, комунікації в осіб різного віку та успішної адаптації їх у соціумі.” |
| Ж. Визначення і реалізація цілей, стратегій та змісту підтримки максимально можливого рівня усіх аспектів комунікації в осіб з обмеженнями повсякденного функціонування або ризиком їх виникнення. | “Підтримка - комплекс заходів спрямованих на запобігання, сповільнення втрати мови та мовлення.”. Основною метою втручання ТММ є досягнення та підтримування в особи максимально можливого рівня комунікації та ковтання. Поняття підтримка у цьому визначенні не зовсім зрозуміле, бо не зрозуміло про підтримку чого ідеться. Це вводитиме розмитість та багатозначність у застосуванні цього поняття. | | Враховано | У наступному формулюванні та змісті трудової функції Ж. Визначення і реалізація цілей, стратегій та змісту підтримки максимально можливого рівня усіх аспектів комунікації в осіб з обмеженнями повсякденного функціонування або ризиком їх виникнення. |
| А. Організація процесу надання логопедичних послуг особам з ПМР. | 1) В описі трудових функцій є ряд розбіжностей та логічних невідповідностей між структурами. Наприклад, у пункті А1 до організаційної трудової функції автори відносять організацію терапії мови і мовлення. Однак організаційні функції охоплюють не лише терапію мови і мовлення, а весь цикл втручання: збір інформації, мотиваційне інтерв'ю, оцінку, обстеження, терапію, контроль, комунікування, проведеної | | Враховано | Виокремлено в окрему трудову функцію, де деталізовано весь цикл втручання терапевта мови і мовлення Б. Організація професійної діяльності терапевта мови і мовлення |

| | | | | |
|--|---|--|--------------|---|
| | <p>діяльності тощо. Усі ці аспекти поза увагою трудових компетенцій запропонованих у проекті. Підкреслимо, що навіть у структурі трудової функції є розбіжність між змістом цієї компетенції та знаннями, уміннями і навичками, які пропонують автори. У розділах “Знання”, “Уміння та навички” ідеться про збір медичної інформації і ведення документації. Ці компетенції загальні до діяльності ТММ і стосуються організації управління клінічним випадком в цілому, а не організації терапії.</p> | | | |
| | <p>2) У пункті А.1.В.1. розділу “Відповідальність і автономія” автори зазначають, що ТММ повинен враховувати колегіальну думку фахівців, однак не ідеться про автономію професії, а також про урахування потреб самого пацієнта. Також незрозумілою є відмінність між трудовою функцією А (Організаційна), де зазначено терапію мови і мовлення і В (Терапія мови і мовлення), де ідеться також про терапію мови і мовлення.</p> | | Не враховано | <p>Відповідно до закону про реабілітацію осіб з інвалідністю (від 19.12.2017 р. N 2249-VIII зі змінами від від 15 грудня 2021 року N 1962-IX) Кожен фахівець мультидисциплінарної команди повинен розробити свою частину програми таким чином, щоб потім ця програма могла комплексно вирішувати завдання реабілітації пацієнта, а заходи програми одночасно доповнювали та посилювали дію один одного.</p> |
| | <p>3) У розділі “Предмети та засоби праці Організаційних трудових функцій” зазначено, що ТММ має мати логопедичну, медичну, педагогічну та психологічну літературу, однак терапія мови і мовлення сьогодні – це розвинута галузь, тому у профільній сучасній літературі ТММ можуть знайти усю потрібну інформацію. Саме тому у бібліотеці ТММ має</p> | | Не враховано | <p>Оскільки підготовка фахівців за спеціальності “терапевт мови і мовлення” не здійснюється жодним з вітчизняних ЗВО, профільної україномовної навчальної літератури з</p> |

| | | | | |
|--------------------------------------|---|--|----------------------------|---|
| | бути література, яка необхідна для професійних компетенцій у терапії мови і мовлення, а не інших професіях. | | | терапії мови і мовлення обмаль. |
| Б Діагностико-консультативна функція | 1) Хоча обстеження не включено до організаційної функції, у пункті Б (Діагностично-консультувальна) трудовій функції у пункті Б1, Б.1.3.1., Б.1.У.1. ідеться про організаційну складову. Наголошуємо, що загалом організаційна трудова функція запропонована у проєкті не висвітлює організаційних компетентностей, якими має володіти терапевт мови і мовлення. | | Враховано | У новій редакції ці трудові функції розмежовані і подані у такій редакції: В. Вивчення й оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку, причин їх порушень (соціальних, фізіологічних, психологічних) у дітей, підлітків і дорослих; Г. Консультування осіб з ПМР, фахівців команди супроводу, ПО та інших зацікавлених осіб. |
| | 2) У розділі “Б. Діагностично-консультативна (Реабілітаційне обстеження осіб з ПММ, консультування учасників процесу реабілітації/абілітації).” немає чіткості у структурі та поетапності обстеження. Не розмежовано оцінки, діагностики та оцінювання, не виокремлено формального та неформального оцінювання, не відведено місця для опису функціонування пацієнта відповідно до МКФ, тощо. Також не виокремлено компетенцій у застосуванні скринінгів, розгорнутих тестів, батарей, інструментального оцінювання, комбінації тестів для оцінювального дослідження. Саме тому цей розділ не відображає змісту обстеження, яке має проводити терапевт мови і мовлення. У пункті Б.2.3.2. змішано функції мови і мовлення, що унеможливить проведення якісного обстеження для встановлення цілей та проведення терапії. | | Враховано в іншій редакції | У трудовій функції В подано розширений перелік знань, умінь, які стосуються проведення формального і неформального оцінювання, зокрема у компетентності В.1. |
| | 3) Пункт Б.1.К.1., де зазначено | | Враховано | Сформульовано у |

| | | | | |
|--------------------------|---|--|-----------|---|
| | формування довірливої комунікації, викликає певні застереження, адже насамперед ТММ має доносити достовірну інформацію у доступній формі. | | | дескрипторі Г у такій редакції: Г.1.В.2. Відповідати за достовірність наданої інформації. |
| Предмети та засоби праці | У пункті “Предмети та засоби праці” до цього розділу не зазначено, що ТММ повинні мати матеріали для обстеження. Загалом цей розділ не відображає компетенцій, якими повинен володіти ТММ у проведенні обстеження як незалежний фахівець у сфері охорони здоров’я | | Враховано | У функціях В,Е,И доповнено перелік предметів та засобів праці. В. Предмети та засоби праці: - методики/тести /скрінинги оцінювання; - інструментарій: настінне дзеркало, індивідуальні дзеркала, іграшки, дидактичні матеріали, книги та підручники, фотографії; - для логопедів: картки стану розвитку мовлення, протоколи оцінювання мовлення в осіб з ПМР; для терапевтів мови і мовлення: протоколи реабілітаційного обстеження мови, мовлення та комунікації; - цифрові програми оцінювання (методики, цифрові протоколи та аналітичні програми обробки інформації); - ПК (ноутбук), оргтехніка, офісно-канцелярські засоби; - література професійного спрямування; - меблі; м’які сенсорні меблі, килим (для роботи з особами з ПМР). |

| | | | | |
|--|--|--|--|---|
| | | | | <p>- Е. Предмети та засоби праці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - терапевтичні методики для подолання порушень мови, мовлення, голосу та комунікації; - інструментарій: маленька дощечка для письма, силіконові тримачі для ручок, шпателі; набори сертифікованих зондів, тренажерів, стимулонів, зондозамінників для подолання (відновлення) порушень артикуляційної моторики, вимови фонем); масажери (суджок-масажери, сенсорні м'ячі, вібромасажери); лотки/контейнери для інструментів; - санітарно-гігієнічні засоби: мило, антисептичні засоби; - набори тематичних карток, альбоми, роздатковий наочний матеріал, посібники, настільні ігри), теки, контейнери для матеріалів, засоби для альтернативної комунікації (картки, папки, комунікативні кнопки, друковані та електронні комунікатори), каса літер і цифр, методична література; И. Предмети і засоби праці: трубочки для пиття, спеціальний посуд, тренувальні |
|--|--|--|--|---|

| | | | | |
|-------------------------------------|--|--|--------------|--|
| | | | | <p>девайси для кусання/жування, засоби для розвитку сили дихання, фонаційні клапани; допоміжні речовини для роботи з порушеннями ковтання: загущувачі їжі, харчові барвники; - санітарно-гігієнічні засоби: мило, антисептичні засоби, гігієнічні серветки, зубна щітка, зубний порошок/паста, ополіскувачі для ротової порожнини, рукавички; - медичний аспіратор, пульсоксиметр.</p> |
| Розділ “В. Терапія мови і мовлення” | <p>1) Розділ “В. Терапія мови і мовлення” не відповідає компетентностям, якими повинен володіти ТММ у плануванні, проведенні, контролі терапії. У пункті В.1.3.1. автори проєкту пропонують ґрунтовні медикобіологічні, логопедичні, психолого-педагогічні знання. Однак сьогодні терапія мови і мовлення – це усталена професія і володіє набором своїх важливих компетенцій для розуміння механізмів функцій, з якими має працювати ТММ, та терапевтичних інтервенцій за умови їх ураження. Набір знань, які пропонують автори не адресує потреб терапевта мови і мовлення для здійснення терапевтичних інтервенцій.</p> | | Не враховано | <p>В кваліфікаційній характеристиці терапевта мови і мовлення було запропоновано такі базові для професійної реалізації знання: “Знати: анатомію, патологічну анатомію, фізіологію, патологічну фізіологію систем тіла, мовлення, слухання та ковтання; основи неврології, нейронауки та когнітивної науки у відношенні до комунікації; нейролінгвістику та психолінгвістику; фонетичний, морфологічний, синтаксичний, прагматичний аналіз мови;</p> |

| | | | | |
|--|--|--|---------------------|--|
| | | | | <p>основи психічного здоров'я; психологію взаємодії з людьми з розладами комунікації; основи практичної психології” (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10 жовтня 2023 року № 1769 Зміни до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників) Ці орієнтири і були взяті нами до уваги при формуванні базових для терапевта мови і мовлення знань.</p> |
| | <p>2) У пункті В.2.3.2. автори пропонують проведення логопедичних масажів та застосування сертифікованих логопедичних зондів. Такі втручання не мають наукової доказовості взагалі, тому суперечать стратегії охорони здоров'я щодо застосування виключно науково-доказових методів втручань. Сьогодні вже є випадки, коли логопеди, які виконують функції ТММ, роблять логопедичні масажі язика військовим після полону або важких поранень. Ці втручання є не лише неефективними, але і негативно впливають на психологічний стан пацієнтів. Відповідно час та кошти виділенні на формування компетенцій є збитковими для державного бюджету, а також матимуть негативний вплив на престиж професії ТММ у сфері охорони здоров'я.</p> | | <p>Не враховано</p> | <p>Логопедичний масаж був сформований з опорою на дослідження в галузі медицини. В основу було взято методіку проведення класичного масажу та задіяно окремі елементи точкового масажу. Такий метод показав себе ефективним для регуляції тону м'язів при порушеннях опорно-рухового апарату, як реабілітаційний метод після хірургічних втручань в щелепно-лицьовій ділянці тощо. Тому цей метод доведений численними теоретичними дослідженнями та</p> |

| | | | | |
|--|--|--|-----------|---|
| | | | | <p>практикою застосування як ефективний. Логопедичні зонди використовуються для проведення логопедичного масажу та постановки звуків мовлення не лише в Україні, але й в США, в Польщі і в інших країнах Європи та Азії. За умови, що є протипоказання при застосуванні зондів, можуть використовуватися зондозамінники, які також описані науковцями різних країн.</p> <p>Використання логопедичних зондів не потребує значних витрат. При наявності якісного інструментарію одного комплекту достатньо для забезпечення професійної діяльності терапевта мови і мовлення впродовж багатьох років.</p> <p>Антисептики та дезинфікуючі розчини використовують ті ж, що і для іншого медичного інструментарію.</p> |
| | <p>3) У встановленні цілей і плану терапії не враховано потреб і запитів пацієнта, наприклад у пунктах В.1.В.2, В.1.В.3, В.2.К.1 зазначено, що ТММ має враховувати думку інших фахівців, але ніде не ідеться про врахування потреб, можливостей та інтересів пацієнта. Це суперечить принципу пацієнтоцентричності, який є</p> | | Враховано | <p>Деталізовано потреби пацієнта у трудовій функції В:</p> <p>В.1.У.3. Вивчати потреби, інтереси та індивідуальні можливості особи з ПМР.</p> <p>Також розкрито у трудовій функції Л</p> |

| | | | | |
|--------------------------|--|--|--------------|---|
| | фундаментальним у біопсихосоціальній моделі роботи з пацієнтами. Як і в інших розділах тут спостерігається змішування термінів, вибіркоче згадування тих чи інших понять | | | |
| | 4) Пункт В.2.3.3. виходить за межі компетенцій ТММ, тому що методи нейропсихологічної реабілітації/абілітації належать до сфери компетенцій нейропсихологів, а не терапевтів мови і мовлення. | | Не враховано | Для вивчення та оцінювання порушень мовлення та причин, що обумовлюють їх виникнення у сучасній практиці вивчення складних порушень як афазія, алалія традиційно використовують нейропсихологічні та нейролінгвістичні підходи. Така традиція є на сучасному етапі і у світовій практиці. |
| | 5) Незрозумілою є ціль пункту “В.2.3.6. Основи спеціальної психології”. Якщо автори вдаються до такого рівня деталей, то потрібно перерахувати інші дисципліни, основи яких повинен знати ТММ, бо інакше цей пункт є вибіркочим і недоречним. | | Враховано | Визначено перелік знань з дисциплін в дескрипторі трудової функції Е (Е.1.3.1. - Е1.3.12.) |
| | 6) Пункт В.3. перегукується з організаційними функціями і знання та уміння не адресують професійних компетенцій щодо здатності до реалізації технологій та методик з терапії мови і мовлення. Предмети та засоби праці до цього пункту не відображають потреб ТММ для проведення ефективної терапії, а також містять інструменти, які не мають жодної наукової доказовості | | Враховано | Зазначена компетентність викладена у новій редакції: Е.1. Здатність визначати цілі, поетапність та зміст терапії мови, мовлення, голосу та комунікації у осіб різного віку. Е.1.3.10. Методи, прийоми терапії мови, мовлення, голосу та комунікації у осіб різного віку. |
| Г. Партнерська взаємодія | У розділі Г “Трудова функція” визначення партнерської взаємодії залишає поза увагою компетенції ТММ взаємодіяти з пацієнтом як суб’єктом втручання, що, як зазначено | | Враховано | Взаємодія з пацієнтом як суб’єктом втручання деталізовано у різних |

| | | | | |
|---|---|--|--------------|---|
| | вище, суперечить принципам пацієнтоцентричності. | | | дескрипторах трудових функцій В, Г, Ж, Е, И (В.2.У.1.; В.1.У.3.; В.1.К.1.; В.1.В.3.; Г.1.К.1.; Ж.1.К.2.; Е.3.К.2.; И.1.К.2.; И.1.В.2 та інші), що свідчить про цілковите дотримання пацієнтоцентрованого підходу |
| Е “Професійний розвиток, самовдосконалення” | Щодо розділу Е “Професійний розвиток, самовдосконалення”. Загалом цей розділ є абстрактним і не містить навичок вдосконалення професійних компетенцій необхідних для ведення клінічної практики, що базується на наукових доказах ТММ | | Не враховано | Подавач зауваження не надав жодних пропозицій та не зазначив чітких недоліків |
| | Додатково просимо звернути увагу, що автори проєкту стандарту до терапевта мови і мовлення підготували ще два проєкти, і один з них стосується стандарту до професії ‘логопед’ здобутої за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Ця професія зареєстрована у національному класифікаторі професій під кодом 3229, що відповідає рівню асистента медичного працівника. У меті діяльності логопеда автори зазначили, що цей фахівець може здійснювати діагностику, а у розділі 5 п.Б вказали компетенції логопеда діагностувати стан та особливості психофізичного розвитку осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку тощо. Хочемо зазначити, що однією з ключових відмінностей між асистентом та незалежним фахівцем, є те, що лише незалежний фахівець ухвалює рішення про діагностику, адже діагностика розладів – це важлива та відповідальна складова у плануванні цілей, змісту та прогнозів терапії. Саме тому таку освіту можна здобути виключно в сфері охорони здоров’я і для такої професії має бути додаткове | | Не враховано | Важливість професії “логопед” у закладах охорони здоров'я підтверджена багаторічною практикою. Моніторинг професійної діяльності зазначених фахівців показав, що вони успішно забезпечують посадові обов'язки не лише логопедів, а й терапевтів мови і мовлення, маючи при цьому освіту за спеціальністю 016.01 Спеціальна освіта. Логопедія, здійснюючи діагностику, корекцію порушень мови, мовлення, комунікації, оскільки володіють достатніми для цього компетентностями. Зазначимо, що тривалий час |

| | | | | |
|--|--|---|-----------|--|
| | регулювання, щоб гарантувати якість компетентностей професіонала. Така пропозиція розробників, введе в хаос та маніпуляції, як в систему освіти і відкриє зелене світло для недобросовісних надавачів освітніх послуг проникати у сферу охорони здоров'я без притримування відповідних стандартів. Це також призведе до появи великою кількості фахівців, які з педагогічною освітою не зможуть надавати якісних послуг у сфері охорони здоров'я | | | фахівцям-логопедам у галузі охорони здоров'я не надавалась належна увага; не було чітко прописаних норм щодо їхніх кваліфікаційних характеристик/вимог, документів, які регламентують їхню діяльність та професійний розвиток. Такий стан речей вважаємо професійною дискримінацією осіб з вищою освітою магістерського рівня (рівня спеціаліст), зважаючи на прирівнювання їх до групи фахівців, а не професіоналів. Разом з цим, погоджуємося з необхідністю поглиблення фахових компетентностей логопедів, які обіймають посаду терапевта мови і мовлення, шляхом професійного саморозвитку (навчальні семінари, курси тощо). |
| Трудова функція А | «Організаційна» визначена як «організація процесу порушень мовлення у різних категорій дітей, підлітків та дорослих...», проте у А.1.3.1., А.1.3.4., А.2.3.1., А.2.В.1., А.1.В.4., А.4.К.2. йдеться лише про заклади освіти. | Лариса СТАХОВА – доцент кафедри логопедії, СумДПУ імені А. С. Макаренка | Враховано | Доповнено зміст дескрипторів трудової функції А. |
| Пункт 6 «Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її | При формуванні професійних кваліфікацій немає потреби зазначати педагогічні звання «Старший вчитель» та «Вчитель-методист», оскільки | Одинець Олександр а Олександрівна | Враховано | |

| | | | | |
|--|--|--|------------------|--|
| <p>(їхній) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій» (останні зміни 25.06.2000 р. №519) розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт»</p> <p>Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «старший вчитель», 7 рівень НРК</p> <p>Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «старший вчитель», 8 рівень НРК</p> <p>Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «вчитель-методист», 7 рівень НРК</p> <p>Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «вчитель-методист», 8 рівень НРК</p> | <p>відповідно до ч. 6 ст. 34 Закону України «Про освіту» професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) - це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.</p> | <p>Фахівець 1 категорії відділу супроводження рамок кваліфікацій управління кваліфікацій секретаріату Національного агентства кваліфікацій</p> | | |
| <p>Пункт 6 «Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їхній) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій» (останні зміни 25.06.2000 р. №519) розділу II «Загальні</p> | <p>Відповідно до ч. 6 ст. 34 Закону України «Про освіту» професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) - це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові</p> | | <p>Враховано</p> | |

| | | | | |
|---|--|--|------------------|--|
| <p>відомості про професійний стандарт»</p> | <p>функції, визначені відповідним професійним стандартом, а згідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 Національна рамка кваліфікацій - системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів, тому визначення рівня професійної кваліфікації за НРК відбувається шляхом зіставлення результатів навчання кожної професійної кваліфікації, визначеної професійним стандартом, із дескрипторами відповідних категорій результатів навчання в НРК. Отже, пропонуємо скористатись методичними рекомендаціями щодо розроблення професійних стандартів (https://nqa.gov.ua/uploads/multiple-input/63d3be768f7b1.pdf), а саме додатком 5, для всебічного розуміння механізму визначення рівнів НРК професійних кваліфікацій.</p> | | | |
| <p>Пункт 7 «Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи» розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт» - диплом бакалавра/магістра із записом про професійну кваліфікацію «Вчитель-логопед»</p> | <p>Пункт 7 розділу II проекту професійного стандарту передбачає зазначення безпосередньо документа (документів), який власне і підтверджує професійну кваліфікацію особи. Такими документами, окрім зазначених у проекті ПС, можуть бути: а) сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації особи, виданий кваліфікаційним центром з дотриманням вимог, установлених Порядком присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами; б) сертифікат про визнання професійної кваліфікації, з дотриманням вимог, установлених Порядком визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах.</p> | | <p>Враховано</p> | |
| <p>Пункт 1 «Здобуття професійної</p> | <p>Рекомендуємо керуватись додатком 2 «Структура професійного стандарту»</p> | | <p>Враховано</p> | |

| | | | | |
|---|--|--|--------------|---|
| кваліфікації» та пункт 2 «Професійний розвиток» розділу III «Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток» | Методичних рекомендацій розроблення професійних стандартів (https://nqa.gov.ua/uploads/multiple-input/63d3be768f7b1.pdf), де чітко вказані вимоги з прикладами до здобуття професійних кваліфікацій та професійного розвитку. | | | |
| Пункт 2 «Професійний розвиток» 1) 3 присвоєнням такої професійної кваліфікації (згідно з чинним законодавством) розділу III «Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток» Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації: фахівець-консультант інклюзивного ресурсного центру. | Пункт 6 розділу II передбачає чіткий перелік професійних кваліфікацій, в якому відсутня така професійна кваліфікація як фахівець-консультант інклюзивного ресурсного центру. | | Враховано | |
| Розділ VI «Розподіл трудових функцій і компетентностей за професійними кваліфікаціями» Професійні кваліфікації: -Спеціаліст; -Спеціаліст II категорії; -Спеціаліст I категорії; - Вища; -Старший вчитель; -Вчитель-методист. | У таблиці вказано професійні кваліфікації, які не відповідають переліку професійних кваліфікацій, що зазначені в пункті 6 розділу II, а саме: - Вчитель-логопед, спеціаліст; - Вчитель-логопед, спеціаліст 2 категорії; - Вчитель-логопед, спеціаліст 1 категорії; - Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії; - Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «старший вчитель»; - Вчитель-логопед, спеціаліст вищої категорії зі званням «вчитель-методист». | | Враховано | |
| По тексту документа | З огляду на те, що у проекті професійного стандарту для визначення категорій професійних кваліфікацій | | Не враховано | Нумерація розділів, підрозділів у проекті |

| | | | | |
|--|---|---|-----------|--|
| | використовуються як арабські цифри так і римські, пропонуємо обрати єдину модель для відображення. | | | професійного стандарту здійснювалась відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів, схвалених рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 протокол № 3 (103) від 25.01.2023р.) |
| | 1. Публічне громадське обговорення оголошено з порушенням вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373 (далі – Порядок). Зокрема: | Міжнародне агентство професійних кваліфікацій | Враховано | |
| | 2. Повідомлено про обговорення проєкту професійного стандарту на групу професій «вчитель-логопед», «логопед», «терапевт мови і мовлення», тоді як реально подано на обговорення проєкти трьох різних стандартів; «Вчитель-логопед», «Логопед», «Терапевт мови і мовлення» (URL https://kpn.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/vchytel-lohopedprof.st1_.pdf ?, https://kpn.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/lohopedprof.st1_.pdf , https://kpn.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/terapevt-movy-i-movlenniaprof.st_.pdf | | Враховано | |
| | 3. Порядком (п.4) передбачається такий етап розроблення професійного стандарту як «проведення публічного громадського обговорення проєкту професійного стандарту, тоді як на сайті відповідна інформація подається за зовнішнім посиланням як «Проєкт обговорення професійного стандарту на групу професій “Вчитель- | | Враховано | |

| | | | | |
|--|--|--|-----------|--|
| | логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення”, наступний внутрішній заголовок «Повідомлення про публічне обговорення проєкту професійного стандарту на групу професій “Вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовлення”. | | | |
| | 4. Порядком не передбачено якоїсь форми подання пропозицій, тоді як розробники вимагають подавати пропозиції у формі таблиці, до того ж у невдалому оформленні у форматі HTML, який потребує переоформлення для формату оформлення документів. Дopusчені порушення вводять в оману зацікавлені сторони і створюють перешкоди для якісного професійного обговорення. | | Враховано | |
| II. Загальні відомості про професійний стандарт. 7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи. Зауваження до проєкту професійного стандарту «“Терапевт мови і мовлення”». | В п.7 розділу II визначається, що професійна кваліфікація підтверджується «дипломом магістра із записом про професійну кваліфікацію «Терапевт мови і мовлення» або ж дипломом магістра із записом про професійну кваліфікацію «Вчитель-логопед». Ця вимога суперечить законодавству про освіту. | | Враховано | |
| | Так, право присвоювати професійні кваліфікації мають кваліфікаційні центри, а також заклади освіти у випадках передбачених Законом (Закон «Про освіту», частини 6, 9, 10 статті 34). Так, згідно приписів частини шостої статті 34, частини першої статті 39 Закону України «Про освіту», професійні кваліфікації формується на основі професійних стандартів. За відсутності професійного стандарту «Терапевт мови та мовлення» заклади вищої | | Враховано | |

| | | | | | |
|--|--|--|--|--------------------|---|
| | | освіти не можуть присвоювати відповідну професійну кваліфікацію. До того ж, друга частина норми посилається на постанову Кабінету Міністрів №1268, яка для вчителя-логопеда не має відношення | | | |
| III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток 1. Здобуття професійної кваліфікації | | В п.1. частини III в колонці «Кваліфікаційні центри» зазначені ЗВО. Заклади вищої освіти можуть набувати статусу кваліфікаційного центру лише після акредитації в установленому законом порядку. | | Враховано | |
| V. Опис трудових функцій | | Назви трудових функцій не визначені достатньо конкретно, виживаються пеерважно прикметники (організаційна, діагностично-консультативна тощо). Ток позначаються види діяльності, але не трудові функціїю Крім того, трудова функція В. Терапія мови і мовлення посуті співпадає з назвою кваліфікації і не розкриває змісту трудової діяльності. | | Враховано | |
| V. Опис трудових функцій | | Нечітко описані результати навчання (наприклад, у п. Б.3.3.2. вимагаються « знання з анатомії, фізіології, неврології, нейропсихології, логопедії, лінгвістики, психології, ін.»). Має бути зазначений конкретний обсяг знань з кожного розділу. Крім того перелік має бути вичерпний, а тут слово ін. Стверджує що можуть бути і інші, невизначені знання. Аналогічні формулювання повторюються і пп.А3.3.3, В.1.3.1., Е.2.3.4., Ж.1.3.1.Ж.2.3.1. | | Враховано | |
| | | Ціла низка кваліфікаційних вимог, віднесених до дескриптора «Відповідальність і автономія» мають бути віднесені до вмій і навичок (пп. А1.В.2, А1.В.3,А1.В.4, А.3.В.1, А.3.В.2, Б.3.В.1, Б.4.В.3, В.2.В.4, Г.2.В.1., Ж.1.В.1 тощо). | | Враховано частково | Зміст та опорні слова при формуванні позицій дескриптора “Відповідальність і автономія” було сформовано відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів |

| | | | | |
|---|---|---|---------------------|---|
| | | | | (розроблених відповідно до вимог статті 42 Кодексу законів про працю України та Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373 «Про затвердження Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів», зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 р. № 1453 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373» та схвалених рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 протокол № 3 (103) від 25.01.2023р.) |
| | | | | |
| | Просимо провести публічне громадське обговорення проекту професійного стандарту на групу професій “вчитель-логопед”, “Логопед”, “Терапевт мови і мовулення” у повну відповідність до порядку. | Заступник Голови Національного агентства кваліфікацій Ганна РЕЗНІК | Враховано | |
| | | | | |
| III. Здобуття професійної кваліфікації та | –додати Наказ МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ від | Дем'янчук Ірина Юрївна, | Знято з обговорення | Перелік законодавчих актів вилучено зі |

| | | | | |
|--|---|---|-----------|---|
| професійний розвиток 2. Професійний розвиток 2) Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність | 04.11.2010 N 1055 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 листопада 2010 р. за N 1157/18452 «Про затвердження Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1157-10#Text | вчитель-логопед, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) компенсуючого типу, спеціальний № 590 Оболонського району м. Києва | | структури професійних стандартів (підстава: «Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів», схвалені рішенням Національного агентства кваліфікацій № 1 протокол № 3 (103) від 25.01.2023р.) |
| Трудова функція Б Діагностично-консультативна - Предмети та засоби праці | - замінити «картка стану розвитку мовлення» на «мовленнєва картка» | | Враховано | |
| Трудова функція В. Логокорекція - Предмети та засоби праці | додати стерилізатор для логопедичних зондів | | Враховано | |
| | | | | |
| | 1. Не враховано вимоги до знань, навичок та компетентностей логопеда й терапевта мови та мовлення з боку: - класифікатора вмінь, навичок, компетентностей, кваліфікацій і професій ESCO v1.1 (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations); Національного класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я; розроблених професійних стандартів на професії галузі охорони здоров'я. | Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка | Враховано | |
| | 2. Окремо хочеться звернути увагу на зміст трудових функцій. Представлені проекти професійних стандартів «Логопед», «Терапевт мови та мовлення», «Вчитель-логопед» в частині опису трудових функцій є однаковими та не розведеними з урахуванням специфіки діяльності закладів охорони здоров'я, соціальної допомоги та освіти. | | Враховано | зміст трудових функцій уточнено, конкретизовано |
| | 3. Принциповим є питання умов допуску логопеда та терапевта мови й мовлення до роботи в закладах охорони здоров'я. Ми вважаємо, що в | | Враховано | |

| | | | | |
|--|--|--|----------------------------|--|
| | <p>зкладах охорони здоров'я можуть працювати особи з дипломом магістра, які мають мати обов'язково базову освіту за спеціальністю 016</p> <p>Спеціальна освіта зі спеціалізацією 016.01</p> <p>Логопедія, із записом про професійні кваліфікації «Логопед», «Терапевт мови та мовлення». Особа з дипломом магістра із записом професійної кваліфікації «Вчитель-логопед» може працювати за умови обов'язкового проходження цільових курсів підвищення кваліфікації при медичних академіях післядипломної освіти.</p> | | | |
| | <p>4. Не визначено місце логопеда та терапевта мови й мовлення в організаційно-виробничій структурі закладу охорони здоров'я та соціальної допомоги.</p> | | <p>Знято з обговорення</p> | <p>Група розробників керується підзаконними актами («Постанова КМ України « Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я»(від 3 листопада 2021 р. № 1268; Довідник кваліфікаційних характеристик працівників, вип.80 с. - Соціальні послуги, затверджений Наказом Міністерства соціальної політики № 518 від 29.03.2017р., Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» 2021р. № 1053-IX), у яких визначено місце логопеда та терапевта мови й мовлення в організаційно-виробничій структурі закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги.</p> |
| | <p>5. Не визначено умови праці та</p> | | <p>Враховано</p> | |

| | | | | |
|--|---|---|---------------------|---|
| | умови допуску до роботи за професією. | | | |
| | 6. Не визначено первинну професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації з урахуванням специфіки роботи в закладі охорони здоров'я та соціальної допомоги. | | Враховано | |
| | | | | |
| | У зв'язку з вищезазначеним та враховуючи, що атестаційні комісії усіх рівнів не є органами, які уповноважені присвоювати професійні кваліфікації, потребує доопрацювання розділ III проекту, який відповідно до Структури наступний зміст: III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток. 1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій). 2. Професійний розвиток: 1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій); 2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації: для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей; для підтвердження наявної професійної кваліфікації | Спільний представницький орган об'єднань профспілок Голова Профспілки и Георгій Труханов | Враховано | |
| | | | | |
| | До р.П.6: Чому спеціалісти всіх категорій на одному - 7 рівні НРК? Як це відображається на їх заробітній платі? | Вікторія Ісаченко, головний логопед департаменту охорони здоров'я Дніпровськ | Знято з обговорення | Визначення рівнів НРК не входить до компетенції групи розробників; рівні НРК визначатиме Національне агентство кваліфікацій |

| | | | | |
|--|---|---|---------------------|--|
| | | ої міської ради, логопед неврологічного відділення міської дитячої клінічної лікарні №6, м.Дніпро | | |
| | До р.ІІІ. 1: Які ВНЗ будуть готувати терапевтів мови та мовлення? Чи створені програми з їх підготовки? | | Знято з обговорення | Відповіді на запитання щодо підготовки терапевтів мови та мовлення та створення освітніх програм з їх підготовки не входять до компетенції групи розробників проекту професійного стандарту |
| | Де проводиться перепідготовка ТММ? | | Знято з обговорення | Відповідь на запитання щодо місця перепідготовки терапевтів мови та мовлення не входить до компетенції групи розробників проекту професійного стандарту. У наявних регламентуючих документах/актах МОЗ України не передбачена перепідготовка на даному етапі розвитку професії “терапевт мови і мовлення” (“Постанова КМ України “ Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я”(від 3 листопада 2021 р. № 1268; Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» 2021р. |

| | | | | |
|--|---|---------------------------------------|-----------|--|
| | | | | № 1053-IX). |
| | Де проходити переатестаційне підвищення кваліфікації? | | | Узагальнено зазначено у Розділі III, пункт 1 і 2. Професійний розвиток. |
| | До р.V. Чи підготовлені вже для загального впровадження в практику ТММ перелічені нижче методики? Б: Діагностичні методики протоколи діагностичного обстеження мовлення. діагностичні програми, протоколи. Технології абілітаційних/реабілітаційних втручань з терапії мови та м Бази даних для підвищення кваліфікації ТММ. | | | Відповіді на ці запитання вірогідно отримати у певних інституціях, на кшталт ГО “Українське товариство терапевтів мови і мовлення”, МОЗ України, якими було ініційовано запровадження професії “терапевт мови і мовлення” в системі охорони здоров'я України. |
| | Також не вказано, за чий рахунок має створюватися матеріально-технічна база для забезпечення реабілітаційного процесу. | | | Відповідь на запитання щодо місця перепідготовки терапевтів мови та мовлення не входить до компетенції групи розробників проєкту професійного стандарту. |
| | 1. Професію «Терапевт мови і мовлення» було запроваджено в Україні у жовтні 2021 року, як незалежну професію у сфері охорони здоров'я. Дану професію введено у Класифікатор професій ДК 003:2010, додано до Переліку посад професіоналів у галузі охорони здоров'я у закладах охорони здоров'я, затвердженого наказом МОЗ від 25.03.2019 № 668, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05.08.2022 за № 886/38222; до посади терапевт мови і мовлення Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», затвердженим наказом МОЗ від 29.03.2002 № 117 (далі - Довідник), визначено | Міністерство охорони здоров'я України | Враховано | Розробники професійного стандарту з повагою ставляться до ініціативи МОН України, щодо розвитку професії “Терапевт мови і мовлення” на теренах України. Нами була проявлена ініціатива залучити зацікавлених осіб до розробки професійного стандарту на групу професій “Учитель-логопед”, “Логопед” “Терапевт мови і |

| | | | | |
|--|--|--|--|---|
| | <p>кваліфікаційні вимоги; процедуру погодження із заінтересованими органами проходить проект наказу МОЗ, яким визначено вимоги до спеціалізації осіб, які хочуть працювати на посаді терапевта мови і мовлення, а також вживається значна кількість інших важливих заходів, направлених на забезпечення країни висококваліфікованими кадрами з медичної реабілітації.</p> <p>2. МОЗ здійснює та координує процес створення професії «Терапевт мови і мовлення» і процес її змістовного наповнення. Пунктом 13 частини першої статті 14 Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» (далі - Закон) визначено, що МОЗ бере участь у розробленні професійних стандартів фахівців з реабілітації спільно з уповноваженими органами професійного самоврядування, громадськими об'єднаннями фахівців з реабілітації, міжнародними професійними організаціями фахівців з реабілітації, міжнародними сертифікаційними та акредитаційними структурами. Відповідно до пункту 4 частини першої статті 10 Закону терапевт мови і мовлення відноситься до фахівців з реабілітації.</p> | | | <p>мовлення», яка, на жаль, не була підтримана. Запевняємо, що при розроблені професійного стандарту ми максимально старалися урахувати як наявні підзаконні акти так і рекомендації подані щодо доопрацювання професійного стандарту в розумних межах.</p> |
| | <p>3. Педагогічні фахівці (логопеди) не мають повноважень здійснювати діагностичне обстеження розладів комунікації та ковтання.</p> | | | <p>Вчителів логопедів не навчають здійснювати діагностику розладів ковтання, проте вивчення та оцінювання комунікативних труднощів у осіб різного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку входить у сферу їх компетенцій. В навчальних планах підготовки відповідних</p> |

| | | | | |
|--|---|--|---------------------------|--|
| | | | | <p>фахівців є ряд навчальних предметів, які стосуються цієї проблеми “Методи альтернативної та допоміжної комунікації”, “Робота з немовленнєвими дітьми”.</p> <p>Обов’язково методи вивчення, оцінювання та відновлення комунікативних умінь розглядаються у “Афазіології”, як частина роботи з дітьми що мають складні коморбідні порушення тощо.</p> |
| | <p>4. Формальна освіта української логопедії зовсім не охоплює порушень ковтання, а також великого спектру розладів комунікації (наприклад, когнітивно-комунікативну терапію, інтраопераційне тестування мови, розлади комунікації у білінгвів і мультилінгвів тощо).</p> | | <p>Частково враховано</p> | <p>При розробці стандарту було виділено окремо трудову функцію, що стосується порушень ковтання (II. Оцінювання та реабілітація навичок ковтання у осіб з обмеженнями повсякденного функціонування)</p> <p>Що стосується питань когнітивно-комунікативної терапії, значною мірою ця діяльність стосується компетентностей психолога, який є також членом реабілітаційної команди.</p> <p>Що стосується інтраопераційного тестування, підбір методів і завдань відбувається з урахуванням базових знань з нейролінгвістики та нейропсихології, а</p> |

| | | | | |
|--|---|--|---|---|
| | | | | такі компетентності формують навіть у вчителів-логопедів при вивченні “нейрологопедії”, “нейропсихології” інше. Як і розглядають питання білінгвізму та мультилінгвізму. |
| | 5. Українська логопедія сфокусована на розвиткових порушеннях мовлення у дітей і не охоплює осіб різних вікових категорій. Стандарти сучасної логопедичної освіти в Україні суттєво віддаляють її від змісту терапії комунікативних і пов'язаних з ними функцій у стандартах Європи | | Зауваження не містить інформації необхідної для розробки стандарту. | Українська логопедія на сучасному етапі має мало досліджень, що стосуються афазії. Проте, вона на науковому рівні розглядає порушення голосу у осіб різних вікових категорій, дизартрії, яка може виникати у осіб дорослого віку зі складними нейродегенеративними захворюваннями тощо. При цьому українські науковці-викладачі активно застосовують досвід закордонних дослідників різних країн. Шкода, що в Україні не цікавляться результатами досліджень українських науковців, не підтримують. Саме такий підхід і приводить до формальної освіти загалом. |
| | 6. Приділено недостатньо уваги щодо обстеження терапевтом мови і мовлення розладів ковтання і голосу та описання результатів інструментальних досліджень, проведених із застосуванням відеофлюороскопії, | | Враховано | |

| | | | | |
|--|---|--|-----------|--|
| | відеоендоскопії, відеостробоскопії; | | | |
| | 7. Проєктом не передбачено, що фахівець обирає, призначає, встановлює ортопедичні та адаптивні засоби для комунікації, ковтання та верхніх повітряно-травних функцій, крім сенсорних засобів, які використовуються особами з вадами слуху або ортопедичного руху зубів. | | Враховано | |
| | 8. У проєкті не визначено і того, що фахівець зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства щодо права на таємницю про стан здоров'я, лікарську таємницю та інших вимог законодавства щодо захисту персональних даних та прав пацієнта; повинен знати і, відповідно, застосовувати у роботі «Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я», НК 025:2021 «Класифікатор хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я», НК 026:2021 «Класифікатор медичних інтервенцій»; політики, визначені Всесвітньою організацією охорони здоров'я та іншими документами, які регламентують діяльність терапевта мови і мовлення, | | Враховано | |